

دهزگای چاپ و بلاوکردنهوهی

زنجیره ی روشنیبری

*

خاوهنی نیمتیان: شهوکهت شیخ یهزدین

سهزنووسه: بهدران شههمهدههسیب

***

ناوونیشان: دهزگای چاپ و بلاوکردنهوهی ناراس، گهړهکی خانزاد، ههولیر

چرپه به دهنگی بهرز

چهپکی چیپوکی ئافرهتانهی فارسی

چرپه به دهنگی بهرز

چه پکئی چیرۆکی ئافره تانهی فارسی

وهرگیترانی:

نه جیبه ئه حمهد

ناوی کتیب: چرپه به دهنگی بهرز- چه پکئی چیرۆکی ئافره تانهی فارسی
وهرگیترانی: نه جیبه ئه حمهد
بلاوکراوهی ئاراس- ژماره: ۳۶۱
دهرهینانی هونهری: به دران ئه حمهد
دهرهینانی بهرگ: ئاراس ئه کرهه
پیت لیدان: تریسکه ئه حمهد
ههلهگری: هه ندرین شیرزاد + وهرگیترا
سه ره رشتیبی چاپ: ئاوپه حمانی حاجی مه حموود
چاپی یه کهم، هه ولیر- ۲۰۰۵
له کتیبخانهی بهرپوه به رایه تیبی گشتیبی رۆشنبیری و هونهر له هه ولیر ژماره
(۱۸۹) ی سالی ۲۰۰۵ ی دراوه تتی

بهرايی

نه گهر چاویک هه لئه خه یین و تاویک له بزاقی وهرگیپران بۆ سه زمانی کوردی وردبینه وه ده بیین که وهرگیپران له زمانی فارسییه وه بۆ سه زمانی کوردی پانتاییه کی گهره ی له ناو تیکرای بزاقه که دا داگیر کردوه، ئه مهش ئه وهنده ی جیتی سه رنج و تیرامانه، ئه وهندهش جیتی دلخوشییه چونکه کتیبخانه ی ده ولئه مهندی فارسی خۆی و بزاقی وهرگیپرانیش له تیکرای زمانه کانی دنیا وه بۆ سه زمانی فارسی بزاقیکی چوست و چالاک و زۆر به دهست و برده، جگه له و نزیکیه تییه ی ئیمه له گه ل فهره ننگ و ئه ده بیاتی فارسیدا و به تایبهت له م سالانه ی دوا بیدا، هه موو ئه مانه هاندهرن تا وهرگیپره کانه چالاکانه تر و خیراتر له مه یدانده کار بکه ن و زیاتر هه ولبه دن بۆ وهرگه رخستنی ئه و توانا و قه له مانه ی ده ره قه تی وهرگیپران دین، له لایه کی تریشه وه مژده ده ری پۆشته و په رداخت کردنی کتیبخانه ی کوردین، بۆیه هه موو ئه و هه ولانه ی له بواری وهرگیپراندا ده درین جیتی ریز و پیزانین، ئه گه رچی هه ولتی کز و لاوازیان تیدا بیت. منیش هه ر له و روانگه یه وه که توانیبیتم خزمه تیکی بچووکم به بزاقی وهرگیپران و به تایبه تیش به به ره مه می بیری ئافره تان کردبێ ئه م هه نگا وه م هه لگرت و ئه م چهن د چیرۆکه م هه لبژارد بۆ وهرگیپران که دلنیام ئه م هه نگا وه ی من هه نگا ویتکی زۆر بچووک له چا و ئه و سه دان چیرۆک و ده یان رۆمانه جوانانه ی به قه له می ئافره تان له دایکبوون و گه نجینه به کی ده ولئه مهن د و خه رمانیکی به به ره که ت ده بن ئه گه ر به یترینه سه زمانی کوردی.

هه لبه ته ئه م چهن د چیرۆکه ش که من وهرمگیپراون زاده ی دید و بیروبوچوونی چوار چیرۆکنووسی ئافره تن و ئه مپۆکه ده چنه خانه ی دهسته ی

سییه می چیرۆکنووسانی ئه مپۆی ئیرانه وه که به (نه وه ی دوا ی شۆرش) ناوزه ده کرتین. هه ر له م زاراوه یه وه، واته زاراوه ی چیرۆکنووسانی دوا ی شۆرش ده چمه سه ر ئه وه ی بلیم چیرۆکی فارسی یانی (چیرۆک به مانا ئه مپۆیه که ی) له سه ر ده ستی سادیقی هیدا یهت و محمه مد عه لی جه مالزاده و بزورگی عه له وی و سادیقی چوبه ک سه ری هه لدا و گه شه ی کرد. له م قوناغه شدا چیرۆک کۆمه لتی تایبه تمهن دی خۆی هه بووه چ له شیواز و تکنیک و زمان یان له بیروبوچوون و دیدی چیرۆکنووسدا، هه لبه ته ئه م قوناغه بوو به به ردی بناغه ی چیرۆکی نویتی فارسی و له دوا ی ئه مان قوناغیکی تازه ده ست پێ ده کات و تا ئیستاش هه ر ئه و قوناغه تازه یه به کاریگه ریه کانییه وه به رده وامه، به لام هه ر ئه و قوناغه ده کرتی بیانکه یین به دوو نه وه:

(۱) نه وه ی پیتش شۆرش گه لانی ئیران واته پیتش سالی ۱۳۵۷ هه تاوی ۱۹۷۹ زایینی که کۆمه لیک چیرۆکنووسی دیار و ده رکه و تووی ئه و تووی په روه رده کردوه که تا سالانیکی دووردریژی تریش کاریگه رییان له سه ر ره وتی چیرۆکی فارسی هه ر ده میتی. له م نه وه یه ده توانین کۆمه لیک ناو به رین وه کو هوشه نگی گولشیری، مه حمودی ده ولئه تبابدی، ئه حمه د مه حمود، عه لی ئه شره فی ده رویشیان، جه لالی ئال ئه حمه د، ئیبرا هیم گولستان و سیمینی دانشوه ر و گه لیک تر. هه ندیکیان تا ئیستاش به رده وامن له نووسین و کاریگه ری خۆیان هه یه و تا سالانیکی تریش ئه و کاریگه ریه هه ر ده میتی و تایبه تمهن دی کاره کانیان دیار و له به رچا و ده بی.

(۲) نه وه ی دوا ی شۆرش، ئه وانه ی که په روه رده ی سالانی بگره و به رده و دلره ا وکه و سه قامگیر نه بوونی باری سیاسی و کۆمه لایه تی و فهره نگی و کلتووری بوون، به واتایه کی تر ئه مانه زۆر راسته و خۆ له به ر زه بری ئالوگۆرپکی گشتگیری ژياندا بوون، جگه له ئالۆزی و ناآرامی هه شت سالی شه ر به کۆمه لتی کاره سات و کۆست و ده رده سه ری و گیتراوی سیاسه ته وه، هه موو ئه مانه ده روونی تاکی ئیرانیان ئالۆزاند و ترس و

دلەراوکه و شیتوای دەوری دا لەلایەکی تریشەوه ئەو ئالوگۆره رۆشنییرییه خیرایه و ئەو هه موو تهوژم و شه پۆله ئەدەبییه تازانە ی دەرکەوتن بەخۆیان و کاریگەرییانەوه، ئیتر هەر لەم گێرودارەدا بوو که دەستەیهک چیرۆکنووس بەرۆشنییرییهکی تۆکمە و تازە و بەقەڵەمی قورس و قایم و بەههستی لیتپرسیینەوهیهکی گەوره و بنهوشییانە هاتنە مهیدان و کاریان کرد و دهیکەن، لەم دەستەیهدا دەتوانین ژمارەیهکی زۆر له دەرکەوتووکانیان ناو بیهین وهکو ئەمیر ههسەنی چلتن، رەزا جهولایی، فریشتە ی ساری، فەرخونده ی ئاقای، شەرامی ئەسەدی، مونیرۆ رەوانی پوور، زویا پیرزاد، شیوا ئەرستویی. مەنسورە ی شەریفزادە، ئەبو تورابی خوسرەوی، غەزالە ی عەلیزادە، فەرزانی کەرەمپوور، تاهیرە ی ریاسەتی، تاهیرە ی عەلەوی. ناهیدی تەباتەبایی، بیژنی نەجدی، شەهاری مەندەنی پوور، رەزا سەفدەری، عەباس مەعرووفی، شەهلا پەروین روح، شەهلا روحپەرور و میترا ئەلیاتی.

ئەوهی لێرەدا جیتی سەرنجە و مەبەستمانە حوزوری ئافرهتانه بەشیتویهکی بەرچاو و کاریگەر، نەک حوزورێکی راگوزارییانە و سەرپێیانە. ئافرهت له ناو ئەم کاروانەدا زۆر هوشیارانە و رۆشنییرانە دەست دەخاتە سەر زام و ورده خەمەکان، کەسایەتی و تایبەتمەندی خۆی دەسەلمێتی له ناو کۆمەلگایهکی پر له ناتهبایی و چهوساندنەوهدا، توانیویهتی ببی بەخاوهنی دەنگی تایبەتی خۆی و قسە ی له هه مبه ر رووداوەکانی رۆژدا ببی، ئەوه تا لهسەر دەستی ئەم ئافرهتانهدا سەدان چیرۆک و پۆمانی مۆدێرنی جوان له دایکبوون و دەبن، هه مووشیان کیشە و تەنیایی و دەغدهغە ی دەرروونی ئافرهت دەررووژتین بەشیتویهکی ئەمرۆیی و بەزمان و شیتواز و تکنیکی تازە و تایبەت بەخۆیان که له گەڵ چیرۆکنووسانی تر دا جیاوازیان هه یه.

منیش هەر بهو گیانەوه ئەم چەند چیرۆکەم هه لبتارد به هیوای ئەوهی کاریگەرییهکی ئەوتۆ لهسەر چیرۆکنووسان و بەتایبەت لهسەر خوشکانی چیرۆکنووس به جتی بهیلتن چ له رووی دید و روانین و بۆچوونی ئەم

چیرۆکنووسانە بهرامبەر به کیشە و گرفتهکانی ئافرهتی ناو ئەم کۆمەلگایانە و کارکردنی کلتوور و فەرهنگ و باری کۆمەلایهتی و سیاسی لهسەر دەرروونی وهکو تاکیکی چهوساوه و تەنیا و دەرروون بریندار، ههروهها نیشاناندانی رادهی ئەو کاریگەرییه تەنانەت له هه لبتاردنی بابەتەکان و دۆزینەوهی ریتگاچارە ی ئەو گرفته تانە به دید و بۆچوونیکی ئەمرۆیییهوه و چ له رووی شیتوای نووسین و چۆنیەتی تکنیک و به کارهێنانی زمان له لایەن ئەم چیرۆکنووسانەوه (*).

ئەوهشی لێرەدا حەز دەکەم خۆینەر سەرنجی بداتنی ئەوهیه، که ئەم کۆمەلە چیرۆکە وەرگێردراوه به ناوی هه یچ بهک له چیرۆکەکانهوه ناو نه تراوه چونکه پێم وابوو ئەمانە چرپه ی ئافرهتانهن و به دەنگی بهرز گه ییتندراون.

(* بۆ ئامادەکردنی ئەم بهراییه که لکم له چاوپێکەوتنیکی خانم (فەرخونده ی ئاقایی) وەرگرتوو. وەرگێر

وینه‌یه‌کی زور خیرا

«بؤوا دره‌نگی کرد...»

خشه‌خشی گه‌لا وشکه‌کان ده‌هات. چاوی به‌چوارده‌وردا گئیرا. کرٚکارٚکی ناو پارکه‌که بوو خه‌ریک بوو به‌گسکٚکی درٚژگه‌لاکانی گسک ددها. ده‌ستی به‌جانتا که‌یدا کرد و چینه زه‌رده‌که‌ی دهره‌یتنا. ویستی به‌رله‌وه‌ی دنیا سارد بکات بؤ موژگان-ی کچی بینیرئ. له شه‌قامه‌که‌وه لووره‌ی نه‌مبولانسیک هات. نه‌م خوی رٚیک کرده‌وه و راست دانیششت. سه‌یری سه‌عاته‌که‌ی کرد. نیو سه‌عات له ژووانه‌که‌یان تٚپه‌ری بوو. قامکه‌کانی ژانیان ده‌کرد. شٚیلانی، پله‌کانی ناوسابوون، بؤچی نه‌وه‌نده‌ی ده‌چنئ؟ خوی وه‌کو جال‌جال‌کوه‌یه‌ک ده‌هاته به‌رچاوه‌که له سووچٚکی ژووره‌که‌دا دانیشستوه و په‌یتنا په‌یتنا هه‌ر ده‌چنئ، چینه‌که‌ی خسته‌وه جانتا‌که‌ی و به‌خوی وت: «نه‌ی خوزگه، موژگان داوای لی نه‌کردنایه که وینه‌یه‌کی دووقولی خوبانی بؤ بنیرن.» له قوولایی دلٚیه‌وه هه‌ناسه‌یه‌کی هه‌لکٚیشا: «خوا بکات به‌خته‌وه‌ر بیت.» ده‌نگی نه‌رمه کۆکه‌یه‌کی هاته گوی و لای کرده‌وه. پیره‌مٚردٚکی دی به‌گۆچانٚکه‌وه، چند هه‌نگاویک هاته پیشه‌وه و پاشان وه‌ستا و لٚی وردبووه‌وه، قژه‌ زیبونه‌که‌ی له‌به‌ر خوزه‌که‌دا ده‌بریسکایه‌وه. تۆزئ سه‌ری هٚنایه پیشه‌وه. فه‌ره‌نگیس خوی کۆکرده‌وه، پیره‌مٚرده‌که پرسئ: سه‌عاتتان پٚیه؟

فه‌ره‌نگیس سه‌یرٚکی سه‌عاته‌که‌ی کرد: «چوار و نیوه.»

پیره‌مٚرده‌که شتٚکی له گیرفانی دهره‌یتنا. سه‌عاته خه‌ نالتوونٚیه‌که‌ی بوو که به‌زنجیر له هٚله‌که‌که‌ی دابوو، وتئ: «خه‌وتوه، خانم.»

فه‌ره‌نگیس له‌چکه‌که‌ی رٚیک‌خست و جانتا‌که‌ی کٚیشایه پیشتره‌وه. پیره‌مٚرده‌که سه‌عاته‌که‌ی میقات کرد و خستٚیه گیرفانٚیه‌وه، ئینجا له‌سه‌ر لٚیواری ته‌خته‌که‌ (*) دانیششت، چند نه‌رمه کۆکه‌یه‌کی بؤ کرد و وتئ:

«ده‌زانی خانم، ئیره جٚگای هه‌میشه‌یی ئٚمه‌یه»

«جٚگای ئٚوه؟»

«به‌لئ خانم... له‌گه‌لٚ یه‌کٚیک له هاورٚکامندا... هه‌لٚبه‌ته له‌گه‌لٚ هاورٚی دٚیرینه‌کامندا نا، چونکه ئٚتر هٚچ کامٚکیان نٚن، یانی من هه‌والٚیان نازانم... ئٚمه هه‌ر له‌م پارکه‌دا و هه‌ر له‌سه‌ر نه‌م ته‌خته‌دا یه‌کترمان ناسئ.»

فه‌ره‌نگیس جانتا‌که‌ی هه‌لگرت و هه‌ستا: «که‌واته من داوای لٚیوردن ده‌که‌م...»

پیره‌مٚرده‌که به‌یارمه‌تی گۆچانه‌که‌ی نیوه هه‌ستانٚیک هه‌ستا: «نا، نا... بمٚن.»

فه‌ره‌نگیس که چند هه‌نگاویک له ته‌خته‌که دوورکه‌وتبووه‌وه، وه‌ستا. پیره‌مٚرده‌که بزده‌کی وای هاتئ که هه‌موو چرچ و لۆچه‌کانی ده‌موچاوی به‌رحه‌سته کرد: «لٚیم مه‌ره‌نجئ... تکاتان لی ده‌که‌م دانیشن.»

فه‌ره‌نگیس بؤ چاوترووکانٚیک له سیمای پیره‌مٚرده‌که که هٚشتا بزده‌کی له‌سه‌ر لٚیو بوو، رامنا. وه‌کو ناشنا هاته به‌رچاوی، له‌وه‌موچاوانه بوو که ده‌توت زۆر جارانی تر دیسووی. دووباره گه‌رایه‌وه و له‌سه‌ر جٚگاکه‌ی خوی دانیششت. پیره‌مٚرده‌که وتئ: «نه‌گه‌ر رۆژٚیک بٚیم و نه‌م ته‌خته‌یه نه‌مابئ، به‌راستی نازانم کوئی ترم ده‌بئ پرووی تئ بکه‌م.»

فه‌ره‌نگیس چاوی له نووکی گۆچانی پیره‌مٚرده‌که که خه‌ریک بوو جٚگورٚکی به‌چند گه‌لایه‌کی وشک بکات برٚبوو و وتئ: «به‌لئ، ئٚتر له‌م

(*) ته‌خته: مه‌به‌ست له‌ ته‌خته داربنانه‌یه که له پارکه‌کاندا داده‌نرٚت.

دنیا یه دا هەر که سه و دل به شتی که وه ده به ستی.»

پیره میرده که وتی: «وایه، وایه... چاکتر و ابوو بلتی دهرده سه ر بو خوی دروست ده کات.»

ئینجا به دهنگی بهرز پیکه نی... فهره نگیس ناخیتی هه لکیتشا.

پیره میرده که وتی: «جا ئه وه من، ئیستا دل به ستی ئه م ته خته یه م، ئه ی ئیوه چی؟»

فهره نگیس وتی: «موژگان»

هەر ده موده ستیش په شیمان بو وه وه، پیره میرده که وتی: «موژگان...»

فهره نگیس وتی: «به لئی، کچه که م...»

«بوچی شتیکی لی به سه ر هاتووه؟»

فهره نگیس که چاوی له دار چناره نیوه رووته که ی به رامبه ر پرپوو وتی: «کتی شتی به سه ر هاتووه؟»

پیره میرده که وتی: «کچه که تان»

«نا، نا... شوکور حالی باشه»

پیره میرده که وتی: «تیگه یشتم... دلته هیچ نه کات هەر ئیستا په یدا ده بی.»

نهرمه کۆکه یه کی کرد و به رده وام بوو: «منیش چاوه روانی مسته فا خان ده که م، سه ره نگی خانه نشین کراوه، به لام من هیچ کاتیک هه زم نه کردووه پیاویتیکی ناو سوپا به... پرواشم وایه که ئه گه ر کلتور و زانستی مرۆف به ره بسینی و هه لکشین، ئه و کاته هیچ پیوستیبه کمان به سوپا و یاسای سوپایی نامینی. هەر له بهر ئه وه ش چووم بووم به ماموستا.»

فهره نگیس وتی: «ماموستا؟ وه کو من.»

«به لئی، سی و هه شت سال...»

«ماموستای چی؟»

«فهلسه فه، ماموستای فهلسه فه بووم. ئه ی ئیوه چی؟»

«میژوو... هه لبه ته ئیستا خانه نشین کراوم»

پیره میرده که چهند جار یک وشه ی میژووی له ژتیر لیوه وه دوویات کرده وه. پاشان وتی: «زۆر چاکه، به لام میژوو نه... کاره که ی ئیوه زۆر چاکه، به لام میژوو...»

هه لئوسته یه کی کرد، ده ستی به گیرفانیدا کرد و قوتووی جگه ره که ی دهره ینا که قوتوویه کی سپی بوو. جگه ره یه کی لی دهره ینا و له سه رخۆ قوتووه که ی خسته وه گیرفانی، ئینجا دار جگه ره دارینه که ی که سه ره که ی له سووتاویدا ره ش داگه رابوو، له گیرفانه بچووکه که ی چاکه ته که ی دهره ینا و جگه ره که ی چه قانده ناو سه ره که ی و نا ی به لالیویه وه، ده ستی به گیرفانه کانی هه ردوولای چاکه ته که یدا هینا، پاشان له گیرفانی راستی چه رخیکی رهنگ زیوینی دهره ینا و جگه ره که ی داگیرساند.

چهند مرژیکی لیدا و وتی: «میژوو کارتیکی وایکرد که هاوړی و هاوده می ئیستم پیاویتیکی ناو سوپا بیت.»

چهند کۆکه یه کی یه ک له دوا ی یه کی کرد و وتی: «به لام مسته فا خان تا بلتی پیاویتیکی به شه ره فه و بزمنیش هاوړتیبه کی باش بووه.»

فهره نگیس به هیواشی و له ژتیر لیوه وه وتی: «به لام من چاوه پرپی هاوړتیبه ک ناکه م... هیچ کاتیکیش نه یویستووه به شه ره ف بیت.»

پیره میرده که وتی: «بوچی بیده نگی، پیم وایی سه رم ئیشاندن؟»

«نه خیر... خه ریکبووم بیرم له رابردوو ده کرده وه.»

پیره میرده که له گه ل ئه و دوکه له ی که له ده مییه وه ده یه ینا یه دهر وتی:

«را بردوو یانی میژوو.»

فهره‌نگیس سه‌یرتکی ده‌وربه‌ری کرد، کەس له پارکە‌که‌دا نە‌بوو، پیره‌میردە‌که، وتی: «لەم وەرزه‌دا کەس نایە‌تە پارک، مە‌گەر کە‌سێک دیداری ھاو‌پێه‌کی ببیت.»

فهره‌نگیس وتی: «بە‌لام من قە‌ت چا‌و‌ه‌پێ دیتنی ھاو‌پێه‌ک ناکە‌م...»

پیره‌میردە‌که ئاغزە جگەرە‌که‌ی فرپێدایە سه‌رزە‌وی و دوا‌ی ئە‌و‌ه‌ی لە‌ژێر پێیدا پلێشان‌دی‌یە‌وه چە‌ند جارێک فووی کردە دارجگەرە‌که‌ی تا پاشما‌و‌ه‌ی دوکە‌لە‌که‌ی ناوی ببیتە ده‌رێ و وتی: «ئە‌ی ئیتر بۆ‌چی دە‌ته‌وێ لێره ببینی؟»

«ناچارم... لە‌بەر کچە‌کە‌م.»

«یانی لە‌بەر خاتری ھاو‌پێه‌ک.»

فهره‌نگیس لە‌ژێر لێ‌تو‌ه‌وه دوو‌پاتی کردە‌وه: «لە‌بەر خاتری ھاو‌پێه‌ک... لە‌بەر خاتری کچە‌کە‌م...» ئینجا زەر‌دە‌خە‌نە‌یه‌کی کرد: «خوا‌یه بە‌خته‌و‌ه‌ر بیت.»

پیره‌میردە‌که بە‌ده‌م خوولاندنە‌و‌ه‌ی دارجگەرە‌که‌ی نیوان پە‌نجە باربک و شووشە‌کانی وتی:

«پێم وایە کچە‌کە‌تان زۆر خۆش دە‌وێ.»

پرووی کردە فهره‌نگیس و وتی: «وتتان ناوی چیبیه؟»

«موژگان.»

«بە‌لێ، موژگان.»

پیره‌میردە‌که دارجگەرە‌که‌ی خستە‌وه گیرفانی و بێدە‌نگ بوو. فهره‌نگیس هە‌زی کرد دووبارە لە‌گە‌ڵ پیره‌میردە‌که‌دا بدوێ، بە‌لام پیره‌میردە‌که بێدە‌نگی لێ کردبوو، فهره‌نگیس وتی: «ئە‌رێ پێ‌ویست دە‌کات م‌رو‌ث هە‌ندێ جار

درۆ بکات؟»

پیره‌میردە‌که هەر بزه‌یه‌کی هاتی و سه‌ری داخست، نە‌رمە ترپه‌ی هە‌نگاو‌گە‌لێک کە بە‌سه‌ر گە‌لا وشکە‌کاندا دە‌رۆشتن، بیسترا، فهره‌نگیس سه‌ری هە‌لێنا. کورپێکی دە‌ دوانزه سالان و کچیتکی پینج شه‌ش سالانە بە‌ره‌و لای ئە‌وان دە‌هاتن. کچۆ‌لە‌که تیژ‌رای دە‌کرد و دە‌گ‌ریا، کە گە‌یشتنە بە‌رده‌می ئە‌وان کچۆ‌لە‌که وە‌ستا و پێی بە‌زه‌ویدا کوتا: «من دۆ‌ند‌رمە‌م دە‌وێ.»

هەرزه‌کارە‌که نە‌راندی: «دێی یان بە‌زۆر بتبە‌م.»

فهره‌نگیس بە‌ده‌ست ئاماژە‌ی بۆ کچۆ‌لە‌که کرد: «و‌ه‌ره بۆ ئێره خانمە چکۆ‌لە.»

ئینجا هە‌ستا و کچۆ‌لە‌که‌ی بە‌ره‌و لای خۆی راکێشا. بە‌کلینکس دە‌مو‌ج‌او‌ی پاک کردە‌وه، پیره‌میردە‌که دە‌ستی بە‌گیرفانیدا کرد و چە‌ند دانە نوق‌لی دەرھێنا و بۆ کچۆ‌لە‌که‌ی راگرت. کچۆ‌لە‌که زو‌وره زو‌وری دە‌ست پێ‌کرده‌وه

«نامە‌وێ... من هەر دۆ‌ند‌رمە‌م دە‌وێ.»

فهره‌نگیس پە‌لکە‌کانی کچۆ‌لە‌که‌ی برده دوا‌وه: «خانمە چکۆ‌لە ناوت چیبیه؟»

کچۆ‌لە‌که بە‌هێ‌واشی وتی: «پە‌رستوو...»

پیره‌میردە‌که دە‌ستی بۆ هەرزه‌کارە‌که درپێژ کرد: «و‌ه‌ره کورم...»

هەرزه‌کارە‌که نوق‌لێکی هە‌لگرت و سوپاسی کرد. پیره‌میرد و تێ:

«لە‌گە‌ڵ خوشکە‌که‌تدا نە‌رمونیا‌ن بە‌ کوره‌...»

هەرزه‌کارە‌که وتی: «توخوا ئێ‌وه بلێن... ئیستا کاتی دۆ‌ند‌رمە خوار‌دنه؟»

فهره‌نگیس چە‌ند دانە نوق‌لی هە‌لگرت و خستییە مشتێ کچۆ‌لە‌که‌وه و

وتی: «سه‌برکه عه‌زیزه‌که‌م، ده‌سته بچووکه‌کانت چەند تەزبوون.» ئینجا ماچیکی روومه‌تی کرد. هەرزە‌کاره‌که به‌چاوه‌گه‌وره و شینه‌کانییه‌وه سه‌یری ده‌کردن، فه‌ره‌نگیس کچۆله‌که‌ی خسته سه‌رزه‌وی و وتی: «ده‌برۆ کچه‌که‌م... برۆ عه‌زیزه‌که‌م.»

له‌گه‌ڵ دوورکه‌وته‌وه‌شیدا له‌ژێر لیوه‌وه وتی: «خوا بکا به‌خته‌وه‌ر بیت.» پیره‌مێرده‌که سه‌رێکی له‌قاند: «تا چاوی ده‌تروکینی گه‌وره بوون.» (*)

له‌گه‌ڵ خشه‌خشی گه‌لاکان و ترپه‌ی ئه‌و هه‌نگاوانه‌ی خیرا ده‌نران سه‌ری به‌رز کرده‌وه، هورمز بوو به‌ره‌و لای ده‌هات، هه‌رکه هاته‌ پێشه‌وه خیرا سه‌لامی‌کی کرد، ناوچه‌وانی ته‌ر و هه‌ناسه‌پرکیتی پێ که‌وتبوو. ره‌نگی سه‌ور هه‌لگه‌را بوو و کیسه‌ ره‌ش و بچووکه‌کانی ژێر چاوی به‌ناشکرا ده‌بینران، پرسى: «زۆر ماتل بووی؟»

«گرنگ نییه.»

هورمز ده‌ستی به‌گیرفانیدا کرد و ده‌سته‌سپێکی ده‌رهینا. چەند بلیتیک له‌ گیرفانی دا‌که‌وتن. دانه‌وییه‌وه، هه‌لی گرتنه‌وه و ناخینییه‌وه گیرفانی به‌ده‌سته‌سپه‌که عه‌ره‌قی ناوچه‌وانی سپی.

فه‌ره‌نگیس به‌ده‌ست ئاماژه‌ی بۆ ته‌خته‌که کرد: «باشه بۆ دانانیشی؟»

پیره‌مێرده‌که یه‌کسه‌ر هه‌ستا. فه‌ره‌نگیس وتی: «ئێوه هه‌ر لێره دانیشن.»

جانتاکه‌ی هه‌لگرت: «بۆ ئیمه جیا‌وازییه‌کی نییه.»

ئینجا ئاماژه‌ی بۆ ته‌ختی‌کی تۆزی دوورتر کرد که هه‌ر له هه‌مان ریزدا بوو: «ئیمه له‌وێ داده‌نیشن.»

فه‌ره‌نگیس له‌ قه‌راغ ته‌خته‌که‌دا دانیشته و جانتاکه‌ی خسته لای خۆبه‌وه

(*) ئه‌م په‌نده به‌مجۆره‌ش هه‌یه [تا لا ده‌که‌یته‌وه گه‌وره‌بوون].

هورمزیش له‌وبه‌ری جانتاکه‌وه دانیشته. فه‌ره‌نگیس نیگای له‌سه‌ر چینییه‌که‌ی ناو جانتاکه‌ی هه‌لگرت و چاوی برییه نیو روخی هورمز، هورمز وتی: «شه‌قامه‌کان یه‌گجار قه‌ره‌بالغن.»

«بۆچی له‌ شه‌قامه سه‌ره‌کییه‌که‌وه نه‌هاتی؟»

«نه‌خێر، چونکه ئۆتۆمبیله‌که... وه‌کو هه‌میشه به‌ده‌ست ئه‌وانه‌وه‌یه.» ده‌نگی تۆزیک گۆرا بوو. فه‌ره‌نگیس ویستی پرسى: «نه‌خۆش نیت؟» به‌لام هیچی نه‌وت. هورمز زه‌رده‌خه‌نه‌یه‌کی بۆ کرد.

زه‌رده‌خه‌نه‌یه‌ک، وشکییه‌کی له‌گه‌ڵدا بوو، وتی: «به‌راستی ده‌بی بمووری له‌وه‌ی که دو‌اکه‌وتم.»

ده‌ستی به‌گیرفانی به‌ریاخه‌لیدا کرد، فه‌ره‌نگیس پیتی و ابوو، که ره‌نگه شتیکی بۆ ئه‌و کړی بی. هورمز زه‌رفی‌کی نامه‌ی بۆ راگرت. «نوسپیوه‌تی گوايه ئەندازیاری ئەلکترۆنه.»

فه‌ره‌نگیس زه‌رفه‌که‌ی لێ وه‌رگرت، قوتووی عه‌ینه‌که‌که‌ی له‌ جانتاکه‌ی ده‌رهینا و عه‌ینه‌که ده‌سک سه‌ده‌فیه‌که‌ی له‌ چاو کرد، نامه و وینه‌که‌ی له زه‌رفه‌که ده‌رهینا و به‌وردی سه‌یری وینه‌که‌ی کرد. موژگان له‌ هاوشانی پی‌او‌ی‌کی گه‌نجدا وه‌ستا بوو، چاوه هه‌نگوینییه‌کانی ده‌توت پێده‌که‌نن، هه‌ره‌که‌و جحیلی خۆی و ابوو، خۆشی له‌گه‌ڵ هورمزدا وینه‌یه‌کی هه‌بوو، له‌لای باخچه‌که و له‌به‌رده‌می بنجه یاسه‌کاندا. بۆنی یاس هه‌موو لایه‌کی گرتبووه، خۆی کراسی‌کی جورجیتی په‌مه‌یی له‌به‌ردا بوو، کچه‌که‌ی پانتۆلی‌کی کابۆی له‌پیدا بوو، ده‌سگیرانه‌که‌شی بلووزی‌کی شینی میل میلی له‌به‌ردا بوو.

هورمز گوتی: «چاکییه‌که‌ی ئه‌وه‌یه که بیانی نییه.»

«جیا‌وازی چیه... خوا بکات ئه‌وان یه‌ک سه‌ر و یه‌ک سه‌رین بن.»

هورمز ده‌موچاوی تیکچوو. فه‌ره‌نگیس نامه و وینه‌که‌ی خسته

زهره كه وه و له گهڵ عهینه كه كه ییدا خستیه لای چینه كه یه وه و له جانتا كه ی ناخنین: «باشه، بۆچی ئیرهت هه لێژارد؟»

«ئیره، ئاخر وینه گریکی باشی لیبه، دهیناسم...»

«باشه، خۆ ده چووین بۆ لای وینه گریک...»

پرووی کرده هورمز: «وا باشتر نه بوو؟»

«ئهم زۆر جوانی ده گری... زۆر زووش ئاماده ده بی.»

دهستی به گیرفانی به رباخه لیدا کرد: «من ماوه یه ک بهر له ئیستا به کینکم له گهڵ...»

دهستی له گیرفانی ده رهینا و قسه که ی بری، فه رهنگیس وتی:

«به لām من پیم چاک بوو که هه لای وینه گریک وینه مان بگرتایه.»

«ئیره ئاساییتره، هه ره ده لیبی له بهر باخچه که ی مائی خۆمان داین.»

چهنده ئهو باخچه یه ی مائی خۆبانی خۆش ده ویست، نه یده توانی له گهڵ ژبانی ناو ئاپارتماندا رابن. له سه ره تادا زۆر جار ههستی ده کرد، ههز ده کات له پلیکانه کان بچیتته خواره وه و له قه راغ باخچه که دا دابنیشی و به هه موو بوونییه وه بۆنی گو له یاسه کان هه لمرژی.

گه لایه ک له دره خته که وه که وته سه ره ته نووره که ی. گه لاکه ی هه لگرت، رهنگی نارنجی ببوو و، لیواره کانی که میک نووشتا بوونه وه، فه رهنگیس په نجه ی به سه ره ده ماره بهرجه سته کانی گه لاکه دا هینا. هورمز وتی: «چاکتر وایه بچین چاییه ک بخۆینه وه.»

فه رهنگیس گه لاکه ی خسته لای جانتا که یه وه: «نا، تا قه ته ی ناو قه ره بالغیم هه ره نییه.»

«ده ی که وایه من ده رۆم، دووان ده کرم و ده به یتم.»

فه رهنگیس وتی: «سییان بکړه.»

ئینجا ئاماژه ی به پیره میترده که کرد.

هورمز به ره و چایخانه که رۆشت، فه رهنگیس گویتی له ترپه ی هه نگا وه کانی بوو به سه ره گه لا وشکه کاندای که دوور ده که و تنه وه، چاوه کانی نووقاندا. بۆ ساتیک وینه ی هورمز له بهرچاویدا بهرجه سته بوو. بالا به رزتیکی چوارشانه، نووساوه به قۆلی ژتیکی جحیلته وه که له فرۆشگا که ی ده هاته خواره وه، ژنه که ده می کرابۆوه و له تاو پیکه نین چاوه کانی نووقابوون. له ژیر لیوه وه وتی: «چهنده ئاسانی ده توانی دهستی به بهر خته وه ری بکړی.»

هورمز له پاکه تیکی مقه بادا و له په رداخی سه فه ریدا سنی چایی هینابوو و به ره و لایان هات. ئه گه رچی ههزی له چای ناو پیاله ی ناوقه د باریک بوو، به لām زه رده خه نه یه کی به پرووی هورمزدا کرد و وتی: «دهستت خۆش بی.»

هورمز په رداخیکی له بهردهم پیره میترده که دا دانا. پیره میترده که سوپاسی کرد. به دوو په رداخه که ی تره وه به ره و لای فه رهنگیس هات و په رداخه کانی خسته نیوان خۆی و فه رهنگیس هه وه. هه ره که یان ناوی گه رمی تیا بوو، له گه ل کیسه یه کی بچووکی چای که ده زووه که ی به لیواری په رداخه که وه شوپر ببوو وه، له په ناشیانه وه چهنده کلۆ قه ندیک دانرابوون.

هورمز دهستی به گیرفانیدا کرد و قوتوویه کی بچووکی ده رهینا، سه ری قوتووه که ی کرده وه و هه بیکی سیگۆشه ی بچووکی ده رهینا: «شه که ره که م زۆر چوه ته سه ره وه.»

سه ریکی راوه شاندا: «دوکتۆر ده لێ تووره مه به، جا ئه بی؟»

هه به که ی خسته ده مییه وه و قومیک چایی به سه ردا کرد. فه رهنگیس وتی: «ئهمه ئه و ژبانه یه که خۆت بۆ خۆتت دروست کرد.» هورمز قومیک چایی فر کرد: «من تازه ته واو. تیپه ریم کارم له کار ترازا»

دهستی دهله‌رزی، فەرەنگیس سەری داخست، هەرچەندە هەمیشە پێی وابوو کە ئەگەر بێتو لەگەڵ هورمزدا پرووبەر و بنبه‌وه، قیژە و هاواری بەسەردا دەکات، کەچی ئیستا کە لە بەرامبەریدا دانیشتبوو وای هەست دەکرد هیچ رقیکی لێی نییە و دەتوت ئەو پیاوێ لێی جیابوو تەو هەر وێنە ناو چوارچێوەیەک بوو و پەیتا پەیتا بچوو و بچوو کتر دەبوو. «چایبە کەت سارد بوو. ه.»

کیسە چایبە کە خستە ناو پەرداخە بەتالە کە هورمزەو. کۆتێک قەندی خستە دەمیو و چایبە کە قوم قوم خواردوو. هورمز وتی: «دەزانم تۆ هەمیشە سەرزەنشستی من دەکە، بەلام خۆ تۆش بێ خەتا نەبووی...»

ئینجا بە پەنجە بازنیەکی لە بەردەم خۆیدا کیشا: «هەر وەکو دوو پشک لە ناو بازنیەکی ناگریندا گیرم خواردوو.»

فەرەنگیس بەوردی لێی روانی. چاوه رەشەکانی وەکو جارێ ساف و روشن نەبون. حەزی کرد بلی: «بەربار بوو ئەو سەلە بە دوو قۆلی بۆ لای موزگان بچین، بەلام تۆ هەموو شتیکت تیکدا.»

بەلام هیچی نەوت. هورمز وتی: «ئەگەر ئەو نەو نەو زوو هەلنەچوو تیا یە رەنگە بتوانرایە کاریک بکری.» فەرەنگیس بەتوندی پەرداخە کە خستە سەر تەختە کە. چایی بنی پەرداخە کە هەلپژایە دەوربەر: «چۆن؟ چۆنی؟»

هورمز تۆزی خۆی کیشایە دواترەو: «من خۆ مەبەستم ئەو نەبوو دلگرانت کەم... رەنگە مەبەستم کەم خراب گەیاندی.»

فەرەنگیس لە دەروونی خۆیدا هاواری کرد: «هەر ویستت خۆت و ئیمە بێچارە بکە، مالتویرانمان بکە.»

لە پرتیکدا هەستی بەماندوو بوون کرد، دەتوت هەموو گیانی کوتراو، هەرچی قین و توورەییەکی بوو نەماوو. هورمز سەری بردبوو داو و

جوولە ی نەدە کرد. رەنگی سپی سپی ببوو. فەرەنگیس بەخۆی وت: «رۆژانیک، ئەم سەرم چەند خوش دەویست.» کەچی ئیستا تەنیا تارمایی پیاویکی دەدی کە ئەبلەقانە روانیبوو بەرامبەر. فەرەنگیس هەستی کرد کە شەپۆلیکی سەرما دەچیتە لەشییەو.

ژن و پیاویکی گەنج بە بەردەمیاندا تیپەرین، ژنە کە چمکیکی لە چکە کە ی گرت و هەلیدایە پشتەو و ئینجا توند قۆلی پیاو کە ی گرت. هورمز پەرداخەکانی خستە ناو یەک و پرسی:

«باشە، تۆ چی دەکەیت؟»

«من؟»

«وتت خانە نشین بووی؟»

«بەلێ... بەلێ...»

«ئێستا چ بەرنامە یەکت هە یە؟»

«دەمەوی یە کسەر بۆ لای موزگان بچم.»

«منیش زۆرم بێر کردوو.»

«چۆن؟ بە ژنیکی و دوو منالەو...»

هورمز قسە کە ی پێ بری، «ئەو خوتپییە بێ ئەسل و فەسلانە، خۆ منالی من نین.»

«خۆ دایکیان هاوسەر تە. نییە؟»

هورمز سەریکی راوەشاند و چنگی لە قزە ماش و برنجییە کە ی پشتی سەری خۆی گیر کرد.

هەردووکیان بۆ چەند ساتیک بێدەنگ بوون...

بایەکی سارد بەسەر و چاویاندا هات. هورمز وتی: «زستانیش بەرپۆدیە.»

زهريای خهياڻ

تاهيرهی رياسته تی

ژنه زور به زهحمهت و به حال پيلووه کانی هه لدههينی. سه عاته کهش له دور دوروهه سی جار لئ ده دات، له درزی دهرگاهه وه پيشالتيک پرووناکايی له ژووره که ده دات. ته قه ی وشک و رقی چه کمه کانی وهرديانه که خاو و به کدهنگ له پشتی دهرگای ژووره که وه ده بیستری.

ژنه پيلووه کانی ليکدهنی و ده که ويتته جووله جوول!

له شی سوکه، وهرديانه که ناييینی، به درزی دهرگاهه دا ده چئ و به خيیرایی با پليکانه کان ده پری، له شارتيکی دوروه دهستی ته ريکدا، به و کولانه ده گات که پريگاکانی ده چنه وه سهر باخه کان.

ديواری گليینی لار و له ویر به په رژینی رهش داگه پراوه وه، بی ته وهی ده ستیان بو برایی، ههروه کو خویان له بهرچاوی ژنه ن. مناله کان له کاتيکدا که سه روچاویان دوکه لی کارخانه ره شی کردون، له گوشه و که ناری کولانه که وه بی تاوانانه لیتی ورد ده بنه وه. ده گات باخه که، دهرگای باخه که نیوه بازه.

ده چيته ژووره وه، له ناو درهخته کانه وه ورته ورتيکی تاييه تی بهر گوئی ده که وی. باخچه که پر له درکودال و گژوگیای بهرزه رز. بيناکه له جارن کوئتره و هاتوه ته پيشه وه. نهرديان به بهر په نجه ره کورت و بچووک و توز لی نيشتووه کاندایا داکوتيووه، دهرگای سهره کی قوفل و مؤر کراوه، دهنگی گولحه يدهر خاوه نی راسته قينه ی باخه که له دور دوروه به گوئی ژنه ده گات... ژنه زور به خيیرایی قوفل و مؤر ده شکيینی و دهرگا ده کاته وه، دهرگا

پاشان وه کو ته وهی له گه ل خويیدا بدوی بهرده وام بوو: «بيرمه، نه و رۆژانه ی که له قوتابخانه بووم، زستان... که به فر ده باری. بو ته وهی پييه کانم نه ته زن و له گو نه چن له سهر گۆره وييه کانه وه کيسه نايلونم هه لده کيشا، چونکه کاله م له پی ده کرد.»

تيزه بزیه کی کرد: «ئه وسا وام بيسر ده کرده وه که ئه گهر ده وله مند بيم، نه وه بو تيکرای قوتابيان چه کمه ده کرم.»

له پر ههستا و وتی: «چاکتر وایه تا تاریکی نه کرده وه بچين وینه يهک بگرين.»

فهرهنگيس جانتاکه ی هه لگرت و کردیيه وه شانی و له گه ل هورمزدا به ره و لای هه وزه که رۆشتن، دوو سه ريار له لای هه وزه که وه وه ستا بوون و وینه گره کهش وینه ی لئ ده گرتن، به کيکیان لاوازیو و پيیده که نی. ته وی تریان به سيمایه کی بنه وه شی و شيوه يه کی سه ريار بيانه وه ستا بوو.

هورمز ئامازه ی وینه گره که ی کرد، وینه گره که شتيکی به سه رياره کان وت و ئينجا به ره و لای ئه وان هات، هه ر دوو کيان له لای هه وزه که و پشت به فواره که وه ستان. وینه گره که ئيشاره تی کردن که ليکتر نزيک بينه وه. فهرهنگيس له جيتی خوی نه بزوا به لام هورمز خوی له فهرهنگيس نزيکتر کرده وه، فهرهنگيس په نجه کانی ليکتر ئالاند. وینه گره که وتی: «بی زهحمهت، پيیکه نن.»

فهرهنگيس سه يری پيره ميترده که ی کرد که ههروه کو خوی ته نيا دانيشتبو و، چاوی پرييووه ئه مان، ئينجا بزیه کی هاتی و تيشکی فلاشه کهش بو ساتيک له چاوی دا و پرووناکی کرده وه.

مورداد ۱۳۷۶

تابی ۱۹۹۷

خۆی بەسەر دامیندا داوه و بە دەم جیڕە یەکی وشکەوه، قورس و گران دەسوورێ، پلیکانەکان دەردەکەون. تەونی جالجالۆکە پێی سەر پلیکانەکانیان گرتوو، دیوارهکانی پڕپڕن لە سیسەرک و میس و مۆربانە، ژنە تەوێنەکان بە دەست لا دەبات!...

لە پلیکانەکان دەچیتە سەر و هەموو جۆڵ و هاتوچۆکانی بە سووچ و قوژبەکانی مالهەدا تەپۆتۆزێکی یەگجار زۆری دروست کردوو و پارێوی سەر ووی پلیکانەکان تاریک دەکات، دیوارهکانی پارێوهکە لێک نزیک بوونەتەوه و ئازای گیانی ژنە دەگوشن...

ژنە زۆر بەسەختی بە پارێوهکەدا تێدەپه پێ و بەرامبەر بە ژووورێک دەهەستێ، دەرگای ژووورەکە مڕومۆچ و ئەستوور و ناشیرین لە ژنە دەپوانێ. دەرگاکە دەکاتەوه. ژووورەکە پڕە لە مشک، هەرکە ژنە دیت مشکەکان بلاوه دەکەن، لە دوور دوور و بە خرتە خرتی مشکەکاندا جوینی کاغز دەبیستێ، بۆ کۆن و بۆنی لەشی مشکەکان تیکەلبوون و هەوای ژووورەکان قورس کردوو. ژنە بەرەو کەنتۆرەکە دەچێ. جالجالۆکە یەکی گەورە خەریکە لەسەر کەنتۆرەکە تەون دەچنێ. ژنە بێ ئەوهی گوی بەپەله قازەدی جالجالۆکە بەدات بەپەله دەرگای کەنتۆرەکە دەکاتەوه. کراسی بووکیئییەکی هەر و کو خۆی بێ دەست لێدان لە کەنتۆرەکەدا هەلئاسراوه. کراسەکە بزەیهکی خەمناکی لە چینهکانی خۆیدا حەشار داوه. کراسە دەر دەهینێ و لە باوێشی دەگرێ. چەندە تەنگ و بچووک دیتە بەرچاوی!... باوێر ناکات کە پۆژێک لە پۆژان ئەو کراسە ی لەبەر کردوو، زۆر بەسەختی و بەهەناسە پڕکێ لەبەری دەکات و بەرامبەر ئاویئە بالانماکە دەهەستێ.

ئاویئە کە تارماییه تۆز لێ نیشستوو کەهی دەنوینێ. لە چەکمەجە میزەکە، تاجە گۆلێک دەر دەهینێ و دەیخاتە سەر قژە خۆلە میسبیه کەهی!... دووبارە دەچیتەوه بەر کەنتۆرەکە، دەست دەکووتێ و لە بنی بنهوهی کەنتۆرەکەدا

دەرگایەکی شاراو دەدۆزیتەوه. دەرگاکە دەکاتەوه. کتیبەکان وەکو خۆیان دەستیان لێ نەدراوه، خێرا دەرگا شاراو کە دادەخاتەوه و هەناسە یەکی قوول هەل دەکیشێ. بزەیهکی مات سیمای دەکاتەوه و خرتە خرتی کاغز جوینی مشکەکان ئەو ناوهی تەنیوه، ژنە بەپەله لە ژووورەکە دیتە دەر وە بەهەناسە پڕکێ بە پارێوهکەدا دەپروا. رینگا باریک و خۆلە میسبیه کە هیشتا ناوه لێیه. لە پلیکانەکانەوه دادەگه پێ و خۆی دەگه تیتە دەر وەهی بیناکە. لە خوار پلیکانەکان، پیاوه چاوه ریتی دەکات و قژە رەشە کەهی لەبەر پۆشناوی خۆرە کەدا دەبریسکیتەوه. چاوهکانی میهرەبان و وەکو هەمیشە بزە کەهی هەر لەسەر لێوه. دەستەکانی بۆ ژنە کە درێژ دەکات و دەستی یە کتر دەگوشن، ئەلقەکانیان، ئەلقە ی بە دەستگیران بوونیان پەنگێکی زەرد و جوان لە ئاسماندا دروست دەکات. بە یە کەوه دەکەونه پێ، لە باخچە کەوه بۆنی گۆلی جۆراوجۆر دیت، درەختەکان سرتە سرتیکی تایبەت دووپات دەکەنهوه، هەندێ جار سەردە نین بە یە کەوه و هەندێ ساتیش لێک دوور دەکەونهوه، دەنگی هاوارێک دیتە گۆی. دەنگە کە لە ناو درەختەکانەوه دیت. «ئەوه تا، خۆیه تی، نووسەرە کە یه!...» چەند چە کدارێک لە ناو درەختەکانەوه بۆ پیاوه کە دین، لولە ی تەنگەکانیان بریسکە یە ک دەخاتە ئاسمان و ژنە دەقیرتێنێ:

«مە یه ن... خۆ ئەو دەمێکە هیچ نا نووسی!»...

پیاوه لە نێوان دەستی چە کدارەکانەوه نیگایەکی سەرزە نشتاوی دە بریتە ژنە...

مشکەکان لە پشتەوه خەریکی جوینی کراسی بووکیئینی ژنە، ژنە ش هەروا دەقیرتێنێ. «من چاوم لێیه، دە یه ن. ئەوه تان خەریکن دە یه ن.»

پیل سووهکانی بەسەخت هەل دەهینێ. تەقە ی وشکی چە کمەکانی وەردیانە کە خیراتر دەبێ. دووان بە جلی سپییەوه بە ژووور سەریهوه دین و دەچن، دەنگی جوینی کاغز لە دەمیانەوه دەگاتە گۆی ژنە.

سه‌ریبان به‌شیتوهی سه‌ری مشکه، ژنه رووته و له‌شی به‌عه‌ره‌قیټکی لینج و ناخوش قورس بووه و به‌ته‌خته‌که‌وه نووساوه. یه‌کیکیان هاوار ده‌کات: «سسته‌ر، ده‌رزی!» . هه‌ست به‌کزانه‌وه‌یه‌کی که‌م ده‌کات له‌ژیر پیستیدا. پیل‌وه‌کانی ده‌که‌ونه سه‌ریه‌ک.

بیده‌نگی هه‌موو لایه‌ک ده‌ته‌نی، ته‌قه‌ی وشکی چه‌که‌کانی وه‌ردیانه‌که له‌ پشت ده‌رگا‌که‌وه دیت. نه‌و به‌هیتواشی پیاسه ده‌کات.

فرده‌وس

تاهیره‌ی ریاسه‌تی

له‌سه‌ر گرده‌که وه‌ستاوه. - با - دانتیلی ته‌نوره کورته کلوشییه چینداره سه‌وزه‌که‌ی له‌ ده‌وری پیسه‌کانی دوور ده‌خاته‌وه و بازنه‌یه‌کی گه‌وره‌ی نه‌وتوی پی‌ دروست ده‌کات که له‌به‌ر دوایین تیشکی کزی خوژئاوادا سه‌ره‌وخوار ده‌کات. قردیل‌ه‌ی زه‌رد و بریسکه‌داری ده‌وران ده‌وری ته‌نوره‌که‌ی له‌به‌ر تیشکی نارنجی خوژدا بریسکه بریسکی‌تی و له‌گه‌ل جووله و بزواتی با-که‌شدا په‌لکه‌ زیرینه‌یه‌کی وا دروست ده‌کات که په‌یتا په‌یتا دیار نامینتی و ده‌رده‌که‌وتته‌وه. بیره‌وه‌ریبه‌کانی ناو می‌شکی فرده‌وس ده‌بته‌ه‌لم و گوندیش له‌و جاده‌ خاکیبه‌وه که دوکه‌لیکی ره‌ش و خه‌ستی لی‌ به‌رز ده‌بیتته‌وه و به‌ره‌و ناسمان ته‌نوره ده‌کیشتی، تۆزه تۆزه به‌ره‌و دو‌اوه ده‌کشی.

داریبه‌که که یاریبه‌کانی سه‌رده‌می منالی نه‌وی له‌ نیوان لقه‌کانی خوژدا هه‌شار داوه، وا له‌ناو بل‌یسه‌ی ناگردا پیچ و لوولیتی و ته‌قه‌ل‌لای مانه‌وه ده‌دا. گه‌لا سه‌وزه‌کانی دره‌خته‌که به‌جووله و بزواتی باکه له‌ ناسماندا ده‌چه‌رخن و په‌لکه‌ی دریژی لقه‌کانی وه‌کو شه‌پول‌یک خوژان به‌ناسماندا ده‌کیشن و قاوه‌یی هه‌لده‌گه‌رین.

فرده‌وس کچیټکی بچکۆله‌ی قژ نالتوونی ده‌بینتی که هه‌موو به‌نالتوون بانگی ده‌کن. کچه بچکۆله‌که له‌ نیوان لقه‌کانه‌وه ده‌سته‌کانی راده‌وه‌شینتی و چاوه قاوه‌یبه‌کانی ده‌بریتته‌ فرده‌وس. فرده‌وس ده‌بیتته‌ روح و ده‌چیتته‌ گیانی مناله‌که‌وه و ده‌قیژینتی که خوژی به‌هه‌لواسراوی به‌دوایین لقی

دره خسته که وه ده بیینی، به هم موو توانایه وه به ردیک که ده ورو به ره که ی گژوگیای سه وزی ورد و که له گهت ته نیوبه تی، له ده ورونی چالیک ده رده کیشی و به هر دوو دست به رزی ده کاته وه. جا ئیستا هرچی هیزی هیه له ده سته کانیدا کوئی کردوه ته وه و به رده که ده هاوئیژی، به رده که له ناسماندا ده چهرخت و به کراست به ره و گونده که ده روا، که ده گاته سه وروی دوکه له رهش و خسته که گه وره ده بی و وه کو په له هوریک کی خو له میشیی زه به لاح سیبه ره که ی ناسمانی گوند ده گریته وه و ورده ورده دیته خواری، گوند نشینان ده ستیان به ره و ناسمان هه لبریه و هاواریان له گوئی فرده وسدا دنگ ده داته وه. به رده که سات به سات دیته خواره وه و دوای توژی فرده وس گوئی له دارووخانی دیواری گلین و په نجره و پاشماوه ی لقی داری بی و قریشکه ی منالیی خوئی ده بی و، له که لاه و چوله وانی گونده که ده روانی که ته نیا پارچه به ردیک کی خو له میشی و ناشیرینه، نه وسا هرچی هیزی ته ده پریژیته پییه کانی و به ره و جاده که غار ده دا و له گه ل خویدا هر ده یلیت و ده یلیت وه «ته واوبوو، ته واوبوو». ناسمان خو له میشی بووه و هم موو شته کان سات به سات توختر و تاریکتر ده بن. له قه راغ جاده که دا وه ستاوه و ده سته کانی به رز کردوه ته وه و راپانده وه شین. مینی بووسیک (*) به لووره لوور دیت و ده وه سستی. فرده وس خوئی فری ده داته سه ر کورسیبه کی چو ل و نوقمی تیشکی سووری ناو ئوتومبیله که ده بی.

هه ناسه برکیی پی که وتوه و چاوه کانی ده سووتینه وه. هیشتا زرم و کوتی شکانی به رد و دارووخانی په رژین و دیواره کانی له هم موو نازای خویدا ده بیست، دلوی گه وره گه وری عه ره ق دانتیلی ده ورو به ری چارشپوه که یان به ناوچه وانه به رز و سپیبه که په وه نووسانده وه. پولکه کان نیوه باز نه کی ره نگا و په نگیان به ناوچه وانبیبه وه کیشاوه که له بهر تیشکه سووره که دا

(*) مینی بووس: پاسی بچووک.

ده بریسکیته وه موسافیره کان سه بری ده کهن، فرده وس گونده که یان پی نیشان ده دات و پچرپچر ده لی «له ژیر به رداا پلیشایه وه، له پیشدا سووتا پاشان پلیشایه وه، منیش خه ربیکبووم ده سووتام، یانی منالیم بوو که ده سووتا و رزگاریشم نه کرد، وتم لیگه ری با بسووتی وا باشته»

موسافیره کان له و دیو شووشه کانه وه ده روانه گونده که که له ژیر سیبه ری ره شی شه ودا خه ربیکه دیار نامیینی و کاتی به که مین چرای کری پشتی په نجره به کی بچووک کی مالیک تیشکیکی پارچه پارچه له فزایه کی بچووکدا بلاو ده کاته وه نه وان له فرده وس ورد ده بنه وه و به ده ست ناماژه بو سه ری ده کهن و به حه سره ته وه سه ر راده وه شین، فرده وس به شو فی ره که ده لی: «خیرا که خیرا وا دوکه لی گونده که خه ربیکه به ره و ئوتومبیله که دیت.»

شوفیره که نه یده زانی چ هیزی که فه رمانی پی ده کات و به توندی پی نا به به زیندا و ئوتومبیل وشکه لووره به کی وای کرد که موسافیره کانی به سه ر چالی و چو لی و تاسه کاندا هه لبه زانده وه.

فرده وس که چند جاریک لای کرده وه و له جاده که ورد بووه وه و گونده که ی دی خه ربیکه مه حف ده بیته وه، پالییدا به کورسیبه که ی داوه و سه ری به پشتدا برد و هه ناسه به کی قوولی هه لکیشا که زباتر له ناخ ده چوو و دوای نه وه ش که چند جاریک ده سستی به دلیدا هینا چاوه کانی نووقاند. تازه ش تیگه یشت که که سیک له په نا ده سستیبه وه لیی ده پرس «وتت گونده که خه ربیکبوو ده سووتا و ده پلیشایه وه؟» فرده وس بی نه وه ی چاو بکاته وه وتی «به لی سووتا، سووتا» هاوسه فه ره که ی وتی «به لام خو من هیچ شتیک نا...» فرده وس به ده نگی به رز وتی: «سووتا، سووتا» هاوسه فه ره که شی ئیتر بیده نگی لی کرد.

فرده وس خه وتبوو، له ته قه ی کرده وه و داخستنی ده رگای مینیبووس و خسه خشی کیسه ی نایلون راجه نی، چاوه کانی هه لگلو فت، هاوسه فه ره که ی وتی «نه مشه و له کوئی؟» به لام فرده وس به خیرایی له ئوتومبیله که دابه زی و

رۆیشت. مووه‌کانی له‌شی له سه‌رمادا رەپ وه‌ستابوون. به‌چهند شه‌قامیکدا تێپه‌ری که هه‌ر نه‌شیده‌زانی کوپن، تاک و ته‌رایه‌ک دوکان و موغازه‌کان کرابوونه‌وه و له جێیه‌کدا و له‌سه‌ر سه‌کۆی به‌رده‌م موغازه‌یه‌کی داخراودا دانیشته‌، هه‌ناسه‌پرکیتی بوو. ده‌نگیکی کزی خنکاو له قوولایی قورگییه‌وه ده‌بیسترا، سه‌ری به‌دیواردا ده‌کیشا و چنگی له دله به‌نازازه‌کی گیر ده‌کرد، تارمایه‌گه‌لیکی ده‌دی که له هاتوچۆدان و سه‌داگه‌لیکی که هه‌ندی جار پێکه‌نین و هه‌ندی جاریش گریان بوو. هاوار و پارانه‌وه بوو، له‌سه‌ر سه‌کۆکه راکشا، پێیه‌کانی کۆکرده‌وه و چارشێوه‌که‌ی به‌خۆی دادا.

پێلوه‌کانی قورس بوون و تارمایه‌گه‌لیکی دی له دووره‌وه ده‌هاتن، ئەم تارماییه‌بانه‌ش که نزیکبوونه‌وه خه‌لکانیکی بێ سه‌ربوون. پارچه‌ی ته‌نکی قاوه‌ییان به‌سه‌ر شانوه‌وه بوو، گوربسیکی درێژیش به‌ده‌سته خه‌ناوییه‌کانیانه‌وه (*).

پیزگه‌لی ریکوپییک و مونه‌زه‌میان دروست کردبوو و پێیان به‌زه‌ویدا ده‌کوتا. کاتیکیش به‌به‌رده‌می ئەودا تێده‌په‌رین ئاماژه‌یان بۆ ده‌کرد، ئینجا ده‌نگیک که له پێشدا وه‌کو نوزه‌نوزیک و پاشان به‌رز و به‌رزتر ده‌بوو، تا ده‌نگه‌که بوو به‌هاوار و یه‌که‌مین هاواریش وه‌کو ئەوه‌ی پارچه‌ ئاسنیک به‌زه‌ویدا به‌پێنی جه‌سته‌ی فرده‌وسی هینایه‌ له‌رزین و ده‌یوت «ئوه شه‌یتانه شه‌یتانه»، ده‌نگه‌که وه‌کو کیتیک بته‌نێ و دوایی ده‌نگ بداته‌وه ئاابوو. فرده‌وس به‌زه‌وییه‌که‌وه نووسابوو و، هه‌ر گرمۆله ده‌بوو و ده‌چوووه‌وه خۆی، له‌ناو چالیکدا هه‌ر خۆی لول ده‌کرد و ده‌ورویه‌ری چاله‌که‌ش له ژێر پێی مرۆقه‌کاندا داده‌چوو. ئەوه‌نده داده‌چوو که فرده‌وس پێیانی ده‌دی. پێی لاواز و خۆلای و په‌نجه‌ی شه‌قار شه‌قار بوو. ده‌ره‌نگی پانتۆله‌کانیان که له ساتینی رەش دروست کرابوون له‌گه‌ڵ جووله‌ی پێیاندا به‌ملاو به‌ولادا ده‌هاتن. پێیه‌کان به‌سه‌ر فرده‌وسدا ده‌رۆیشتن و فرده‌وس-یش ده‌پلێشایه‌وه

(* ده‌ستی خه‌ناوی: کینایه‌یه‌ بۆ که‌سانی بێ ئیش و بێ کار.)

و له‌گه‌ڵ گۆ و خۆلی ناو چاله‌که‌دا تیکه‌ڵ ده‌بوو، جا ئیستا جه‌سته پلێشایه‌که‌ی له‌ناو قوراوه‌که‌دا سه‌ره‌وخواری ده‌کرد، هه‌ر چیه‌کیشی ده‌کرد ئاوه‌که زیاتر نوقمی ده‌کرد و به‌ره‌و قوولایی خۆی ده‌یکیشا. زه‌ره زه‌ره‌ی جه‌سته‌ی که لێک ترازابوون به‌نه‌مانی ده‌نگه‌کان دانه دانه ده‌چوونه‌وه لای و پێوه‌ی ده‌نووسانه‌وه، به‌لام دلی که پاترییه‌کی بچوووک بوو، به‌دیواری چاله‌که‌وه نووسابوو، ئەویش هه‌رچی هه‌ولێکی ده‌دا که خۆی به‌پاترییه‌که بگه‌ینێ، دیواری چاله‌که و پاترییه‌که لێی دوور ده‌که‌وتنه‌وه. ده‌می پر بپوو له قوراو و به‌زه‌حمه‌ت هه‌ناسه‌ی ده‌کیشا، ده‌سته خه‌ناوییه‌کان پاترییه‌که‌یان له دیواری چاله‌که جیاکرده‌وه. ده‌سته‌کان ناگریان لێ ده‌بووه‌وه و سات به‌سات بلیسه‌یان ده‌سهند.

ده‌سته‌کان به‌ره‌و ئەو راده‌کیشران و پاترییه‌که‌ش له‌ناو بلیسه‌کاندا ده‌سووتا. په‌نجه‌ سوور و ئاگراوییه‌کان له ده‌وری گه‌ردنی ده‌ئالان، ئەویش توانی ته‌نیا قیژه‌یه‌کی کورت بکیشێ و هیچی تر. چاوه‌کانی کرده‌وه، له‌سه‌ر سه‌کۆی ساردی موغازه‌که تلێکی به‌جه‌سته عه‌ره‌قاوییه‌که‌ی دا.

ئاسمان رهنگی شیریی بوو. ده‌سته‌کانی به‌شان و ملیدا ده‌هیتا و په‌نجه زبر و خه‌ناوییه‌کانی هه‌ست پێ ده‌کرد. ترپه‌ی پێیه‌کانی ده‌بیست که خه‌ریکبوون لێی نزیک ده‌بوونه‌وه. به‌بێزاریه‌وه ده‌پروانییه‌ ده‌ورویه‌ر. کاتییک هیچ که‌سی به‌دی نه‌ده‌کرد پێلوه‌کانی قورس ده‌بوون و ده‌نیشته‌وه سه‌ریه‌ک.

له‌نیوان خه‌و و بیداریدا سه‌یری له چۆل و هۆلی ئەو ده‌ورویه‌ره ده‌هات، چه‌ندین جار ده‌ستی بۆ کوره‌که‌ی کوتا به‌لام هه‌ر سه‌رمابوو و له‌نوکی په‌نجه‌کانییه‌وه ده‌خزایه ژێر پێستی و ده‌یگه‌زی. ئیستا ئیتر هه‌ستی ده‌کرد که له‌شی سووک بووه. له‌ده‌شتیکی گه‌وره‌دا وه‌ستابوو. له‌به‌رامبه‌ریدا ریزی دره‌ختی سنه‌ویه‌ر هه‌بوو که گه‌لا باریک و تیژه‌کانی له‌هه‌ور ده‌خشان. گه‌لا باریک و تیژه‌کان هه‌وره‌کانیان ده‌رووشاند و له‌و ئاسمانه

خۆلەمیشییەوه لەناکاو ریشالئیک نوری زێرین لە لیواری هەورەکانەوه سەرەتاتکتیی دەکرد و جەستەیی فرەدەوسی گەرم دادەهێنا. لەوسەری درەختەکانەوه دکتۆر مستەوفی بەخۆی و قژە رەش و بریسکەدارەکە یەوه کە هەمیشە بەیەکلادا داھێنرابوو. بەچاویلکە زەرەبیینییە ناسکەکە یەوه و بەدەموچاوه بچوو کە یەوه کە بزە هەمیشە ییە کە ی پری کردبوو، لە دوورەوه دیاریبوو دەهات. با چوو بوو ژێر سەدرییە سپییە کە یەوه و لەشولارە لاوازە کە ی قەلەوتر نیشان دەدا، سێبەرگەلی کزوماتی گەلا تیزدکانی درەختی سنەوبەرە کە دەپژانە سەر دەموچاوی و خۆلەمیشییان دەکرد و پاشانیش نەدەمان. فرەدەوس بەچەپکێکی گەورە ی گۆلە نێرگزەوه بەرەو لای دوکتۆر پۆشت. دوکتۆر سەلامی لێ کرد، ئەو هەلەمە ی لەو سەرما یەدا لە دەمی دەهاتە درەوه، دەبوو ئاوانگ و دەتکایەوه سەر پەری گۆلە نێرگزەکان.

دوکتۆر وتی «فرەدەوس خانم، کارەکە ئەو نەندەش گران نییە، خەمی پارە و مەسەرەفە کەیت نەبێ، هەمووی دەخەمە ئەستۆی خۆم، بەلام هەر دەبێ نەشتەرگەریت بۆ بکری». دکتۆر لەسەر وشە ی (دەبێ) هەلۆتستە یەکی دەکرد و دیسان دەبوو تەوه.

«هیچ نییە، هەر پاتریبەکی بچوو ک دەخەمە دلتەوه و هیچی تر! دوایی چاک دەبیتەوه بەلام دەبێ وریا بی» فرەدەوس گۆلەکانی بۆ دوکتۆر درێژ کرد و پێکەنی و وتی: «باشە، دوکتۆر گیان، باشە» گۆلەکان یە کە یە کە لە دەستی فرەدەوس خزان و هیتواش هیتواش لە دەوری دکتۆر کەوتنە جوولە جوول و لەگەل شەنی شەمالدا کەوتنە سەرەوخوار کردن، پاشان ئەو دەوروبەرەیان پڕ کرد و تا چاوه تەری دەکرد هەر گۆلی نێرگز بوو، هەتاو تۆزە تۆزە خۆی بەسەر هەورەکاندا دەکیشا و لە پەری گۆلەکان دەخشا. دکتۆر پۆشت.

چەند جاریکیش گەرایەوه و لەسەر خۆ وتی «هەر تەنیا پاتریبەکی

بچوو کە و هیچی تر» چلە نێرگزەکان دەخشسان لە پانتۆلە رەشە کە ی دکتۆر کە خەریکبوو دوور دەکەوتەوه، ئەو نەندە دوور کە لەناو دەشتە کەدا ئەو نەندی پەرەسێلکە یەکی بچووکی لێ هاتبوو. کەسێک لە جینگایە کەوه بانگی لێ کرد. چاوهکانی کردەوه، پیرە پیاویک بەدەموچاویکی لێتەوه سەیری دەکرد و دەیوت: «هەستە خانم، هەستە، لێرە چی دەکە ی؟» دەموچاوی درێژی پیاوه پیرە کە تۆزە تۆزە روون دەبوو، فرەدەوس هەستا، ئازای گیانی وشک بیوو. پتییەکانی لە ژێر رکیفیدا نەبوون. زۆر بەزەحمەت چارشیو کە ی هەلکیشا و چوو لەناو باخچە بچوو کە کە ی ئەوبەری موغازە کەدا دانیشت. پالی دا بەدرەختیکی کورتی ناو باخە کەوه و بەبێ دەریەستی پتییەکانی بەسەر ئەو گژوگیا کورت و درێژانەدا راکیشا، لەسەر شۆستە کە ی بەرامبەریشەوه چاوی لێ بوو دوکانەکان یە ک لەوای یە ک دەکرێتەوه، خەلکانێک بەخێرابی دەهاتن و دەچوون و دەبوونە یە ک، دەنگەکانیان لێکتر دەهالان و، فرەدەوس-یش لەوسەری شەقامیکی نااشنادا بەشۆین لکوپۆبی ئەو درەختی بییە ی گوندە کەدا دەگەرا کە بەیانیان خۆیان لە ئاوه کە هەلەدەسوو. بەشۆین ژنگە لێکدا دەگەرا کە یە کتریان دەناسی و سالانێک بوو دەرد و خۆشییەکانیان پێکەوه بەش کردبوو، ژنگە لێک کە بەیانیان زوو بەخۆیان و تەنووڕە کلۆشییە کورت و رەنگا ورەنگەکانیانەوه و بەقاپ و قاچاغ و گۆزەلەکانیانەوه دەچوونە سەر کانی. بەشۆین ئەو منالە خۆلا وییانە ی کەرەسە ی یاریبەکانیان لە قەراغ گۆلاوهکاندا دەدۆزییەوه. هەستییکی سەیر تێکەل بەناو دەوی دەبوو و پێکەوه دەبوونە یە ک، کەچی لە یادکردنەوه ی هەموو ئەمانەدا هیچ یەکیکیان ئەفسوسێکیان لە دەروونیدا نەدەبزواند، کاتی توانیبوو ی نوێنی نەخۆشی بەجی بهیلتی، بەهەموو بوونییەوه تەنبا یی لەمس کردبوو.

بەخۆشییەوه چوو بوو کۆلان، ئەو کۆلانانە ی کە عەسرانە ژنانی گوند ئاورشیتیان دەکرد و لە دەوری یە ک کۆ دەبوونەوه. بەلام بەرلەوه ی بگاتە لایان دەنگێکی دەبیست، دەیوت «ئەوه تا، خەریکە دیت، با برۆین» و

بلاوه‌یان لئی ده‌کرد، تاقه دوکانداری گونده‌ک‌ش پیتی و تبسو «هیچ شتی به‌تۆ نافرۆشم، که‌ف‌فاره‌ی هه‌یه» منالّه‌کان که‌ ده‌یاندی ده‌یانزربک‌اند و رایان ده‌کرد، می‌رده‌ک‌ه‌شی چه‌ند مانگی‌ک بوو کۆمه‌ کۆم ده‌هاته‌وه و له سوو‌چی‌ک‌دا کس‌کۆله‌ی ده‌کرد و په‌یتا په‌یتا جگه‌ره‌ی ده‌کیشا بی‌ نه‌وه‌ی ورته‌یه‌کی لیوه‌ بیت، دوینیش له‌ پاش نه‌وه‌وه‌وو بیده‌نگییه‌ پیتی و تبسو «بوو‌یتسه‌ هۆی ئابروو چوونم فرده‌وس، وهره‌ ژنی چاک به‌ و ئی‌ره‌ به‌جی به‌هیلّه، برۆ بۆ جی‌گایه‌کی تر فرده‌وس، که‌س هه‌یچم لئی ناکرێ. بوومه‌ته‌ جیتی تانه‌ و ته‌شه‌ری هه‌موو خه‌لک فرده‌وس، تۆچ به‌لایه‌ک بوو‌یت به‌سه‌رمدا رژایت». به‌هه‌ناسه‌ی پچرپچر و خنکینه‌ری ده‌مه‌ بۆگه‌نه‌که‌ی پر ده‌کرد له‌ با، چاوی بری‌بووه‌ شو‌سته‌که‌ی به‌رامبه‌ر و له‌ خالی‌ک‌دا که‌ نیگا‌کانی می‌رده‌که‌ی له‌مدا نه‌بله‌ق ببوو نه‌م په‌یتا په‌یتا خۆی ده‌چه‌مانده‌وه و راست ده‌بووه‌وه و به‌ده‌ست شتی‌کی له‌ خۆی دوور ده‌خسته‌وه و ده‌یته‌کاند، پاشان دووباره‌ پیکه‌وه‌ی گری‌ ده‌دانه‌وه. په‌نجه‌کانی خۆی نه‌ونده‌ گوشی‌بوون هه‌موویان شین هه‌لگه‌رابوون.

خۆی ده‌هاته‌ به‌رچا و نه‌ونده‌ی دار سنه‌وبه‌ره‌کان که‌له‌گه‌ت بووه‌ و له‌ رووی نه‌وه‌ ریزه‌ خه‌لکه‌ی گوندا و هه‌ستاوه‌ که‌ پیاوه‌ ده‌ست به‌خه‌نه‌که‌ له‌ سه‌ره‌تای ریزه‌که‌دا بوو و نه‌م سلّی له‌ هه‌یچیان نه‌ده‌کرده‌وه و راسته‌و‌راست چاوی له‌ چاویان بری‌بوو. سه‌ری هه‌لپری، هه‌وره‌کان به‌سه‌ر سه‌رییه‌وه و له‌ نزیک ده‌مو‌چاوییه‌وه کرژ ده‌بوون و ده‌چوونه‌وه‌یه‌ک. به‌توندی ده‌ستی به‌هه‌وره‌کاندا کیشا، هه‌وره‌کانیش ده‌ستیان نمای کرد و تۆزه‌ تۆزه‌ بارین. ئازای گیانی دلۆپه‌ی ئاویان لئی ده‌تکا. ده‌سته‌کانی وه‌کو پلوسکی‌کی گه‌وره‌ به‌سه‌ر سه‌ری خه‌لکی گونده‌وه‌ راگرتبوو. ئاو له‌ پلوسکی به‌رزی ده‌سته‌کانییه‌وه‌ ده‌رژایه‌ سه‌ر خه‌لکی گوند و ده‌بووه‌ سی‌لاو. پیاوی سه‌ر کاروانه‌که‌ی به‌شه‌قی‌ک خسته‌ سه‌ر زه‌وی و ده‌نگه‌کان بوونه‌ هاوار. «لی‌ی گه‌رێ» «هه‌رچی ده‌لئی راست ده‌کات.» «نفوس‌ی پاک‌ی نه‌وه‌ گوندی راگرتووه.» «ده‌ستی له‌ روودا به‌رز مه‌که‌ره‌وه‌ خوا غه‌زه‌بت لئی ده‌گری.»

ده‌نگ و سه‌دای خه‌لکه‌که‌ له‌ناو هه‌ژه‌ی شه‌پۆله‌کاندا گوم ده‌بوو و، پاشان یه‌ک له‌دوای یه‌ک ده‌خنکان، داربییه‌که‌ ئاو بردی. بووکه‌شووشه‌کانی ناو دوکانه‌که‌ی به‌رامبه‌ر، بنجه‌که‌له‌رم و تووره‌کان، دوکانداره‌کان. هه‌ر هه‌موویان یه‌که‌یه‌که‌ په‌له‌قازه‌یان ده‌کرد و پاشان ده‌خنکان. کانی و ماله‌کانیشیان نفوم بوون. نه‌وه‌ ژنانه‌ی قسه‌یان له‌گه‌لیدا نه‌ده‌کرد مردبوون و ته‌رمه‌کانیان به‌سه‌ر ئاوه‌که‌وه‌ بوو. شه‌پۆله‌کان خۆیان به‌پیتی‌کانیدا ده‌کیشا به‌لام نه‌ده‌کوت. قورس و قایم وه‌ستاوو و پیتی خسته‌بووه‌ سه‌ر ده‌می پیاوه‌ ده‌ست خه‌ناوییه‌که‌(*) تا توانی گوشاری خسته‌ سه‌ر و پاش تۆزتی‌ک به‌ئارامی پیتی لابر، پیاوه‌، که‌ هه‌ر نه‌وه‌نده‌ی ده‌نکه‌ شقارتیه‌که‌ی لئی هاتبوو سه‌ر ئاوه‌که‌ که‌وت و ئاو بردی، ده‌ستی به‌به‌ر چاوه‌کانییه‌وه‌ گرتبوو، چه‌پکی گیا له‌ په‌نجه‌کانی ئالابوون، ده‌نگی‌ک له‌ دووره‌وه‌ ده‌یوت «به‌یانی زوو که‌ دوکانم کرده‌وه‌ له‌ویدا خه‌وتبوو». پیاوی‌ک ده‌یوت «شیته‌». ژنی‌ک ده‌یوت «فیداره‌، په‌رکه‌م ده‌یگری...» منالّی‌ک ده‌یوت «داوای دایکی ده‌کا» دلۆپه‌ی باران سه‌روچاوی فینک ده‌کرده‌وه‌، په‌نجه‌کانی لی‌ک ده‌ترازان و گیایه‌کان سه‌ر ئاوی باخچه‌که‌ ده‌که‌وتن. سه‌رسام و نه‌بله‌قانه‌ له‌وه‌ خه‌لکه‌ ورد ده‌بووه‌وه‌ که‌ ده‌وریان لئی دابوون. باران شه‌قامه‌که‌ی ده‌شت. پیتی‌کانی له‌ناو قوروی باخچه‌که‌دا ته‌زیوو و سربوو. سه‌ری له‌ قه‌دی دره‌خته‌که‌ به‌ردا. یه‌کی پیده‌که‌نی، یه‌کی ده‌رۆشت، ده‌نگی‌ک هاواری کرد «چی قه‌وماوه‌ ریگه‌که‌تان گرتووه‌، لاجن، لاجن بزائم». دوکانداره‌که‌ ده‌یوت «قوریان. خه‌تای نه‌م ژنه‌یه‌ که‌ لی‌به‌دا دانیشتووه‌، دوینی شه‌وه‌ له‌م به‌ر سه‌رمایه‌، له‌به‌ر ده‌رگای دوکانه‌که‌ی مندا خه‌وتبوو. شیته‌ قوریان، له‌ به‌یانیه‌وه‌ له‌ کار و کاسبی خسته‌وین، ده‌لئی لافاو هه‌لده‌ستێ. ده‌قیژینی و ناوی که‌سی‌ک ده‌بات، قوریان قسه‌ی قۆر ده‌کات، هه‌لیت و پلیت ده‌لئی قوریان.»

(*) پیاوه‌ ده‌ست خه‌ناوییه‌که‌: لی‌به‌دا مه‌به‌ستی له‌ پیاوچاکه‌ هه‌لبه‌ته‌ به‌بیرورای خه‌لکه‌که‌ پیاوچاکه‌.

له گه‌ل پاسه‌وانه‌که‌دا ده‌رۆشت و له‌گه‌ل هه‌ر هه‌نگاوێکدا ئه‌و ئاوه‌ی له ناو پیتلاوه‌که‌یدا کۆبوه‌وه چلته‌ی ده‌هات و ده‌رژایه‌ ده‌ره‌وه، به‌شه‌قامگه‌لی نامۆ و به‌لای خه‌لکێکی زۆر‌دا تێسه‌ده‌په‌رین که‌ ئه‌م هه‌ر لاشی لێ نه‌ده‌کردنه‌وه، له‌ جێگه‌یه‌که‌دا پاسه‌وانه‌که‌ به‌یه‌کێکی تری وه‌کو خۆی سپارد، له‌گه‌لیدا به‌راره‌وێکی باریک‌دا تێپه‌رین. له‌ پشتی ده‌رگایه‌که‌دا وه‌ستان، کاتی پاسه‌وانه‌که‌ ده‌رگاکه‌ی کرده‌وه دو‌که‌لێکی خه‌ست له‌ ژووره‌که‌وه به‌سه‌روچاویدا هات. کابرای پشت مێزه‌که‌ که‌ نوقمی ناو دو‌که‌لی نیتوان لێو و په‌نجه‌کانی ببوو و گوێشی بۆ قسه‌کانی پاسه‌وانه‌که‌ شل کردبوو، سه‌روچاوی زۆر موواوی بوو، موویه‌کی سوور. چاوه‌ ره‌شه‌کانیشی له‌ناو ئه‌و گشته‌ مووه‌وه بریبوه‌ ئه‌و. له‌سه‌ر کورسییه‌که‌ له‌ به‌رامبه‌ر کابراکه‌دا دانیشت، ئا و له‌ دامینی ته‌نوره‌که‌یه‌وه به‌ره‌و زه‌وییه‌که‌ پێچکه‌ به‌ست. بلووزه‌که‌ی که‌ به‌له‌شیه‌وه نووسابوو به‌ده‌ست لێی کرده‌وه. کابراکه‌ به‌سه‌ر چه‌پکی کاغزدا نووستابوووه. پاسه‌وانه‌که‌ رۆشت و ده‌رگاکه‌ی داخست، جله‌کانی له‌به‌ر گه‌رمای ژووره‌که‌دا ورده‌ ورده‌ هه‌لمی ده‌کرد، چه‌ند ساتیک به‌بێده‌نگی تێپه‌ری پاشان کابراکه‌ له‌ناو دو‌که‌له‌ خه‌سته‌که‌وه پرسى «ناوت چییه‌»، فرده‌وس سه‌یرێکی ده‌وره‌به‌ری خۆی کرد چه‌ند کورسییه‌کی خۆله‌میشی به‌ده‌وری ژووره‌که‌دا دانرابوون، وتی «من؟» کابرا وتی «به‌لێ ناوت چییه‌؟» فرده‌وس چاوی بریبه‌ پێچکه‌ ئاوه‌که‌ی سه‌ر زه‌وییه‌که‌ و وتی «فرده‌وس، به‌لام خه‌لک ده‌لێن شه‌یتان» کابراکه‌ پێکه‌نی و وتی «که‌سوکاری، ئاشنایه‌کت هه‌یه‌ لێره‌؟» فرده‌وس منگه‌منگێکی کرد و وتی «نه‌ ته‌نیا دوکتۆر» کابرا وتی «کام دوکتۆر؟» فرده‌وس برۆکانی هێنایه‌وه یه‌ک و چاوه‌کانی بچووک کرده‌وه و وتی «دوکتۆر مسته‌وفی» کابراکه‌ به‌پێکه‌نینه‌وه وتی «هه‌ر به‌راستی راستی ناوت شه‌یتانه‌؟». وشه‌ی شه‌یتان به‌ناو سه‌ریدا گێژی خوارد. نیگای به‌سه‌ر ده‌موچاوی کابراکه‌وه سه‌رپوو، په‌ره‌کانی لووتی ئه‌وه‌نده‌ی تر کرانه‌وه و له‌پر‌دا لێی پاسا و په‌لاماری شووشه‌ی مه‌ره‌که‌بی سه‌رمیزی کابراکه‌ی دا و هه‌ل‌ب‌دایه‌

سه‌روچێکه‌وه و ئینجا چه‌ند کورسییه‌کی هه‌ل‌گێڕایه‌وه، په‌له‌ی ورد و درشتی مه‌ره‌که‌ب تکانه‌ سه‌ر دیوار و زه‌وی و ده‌موچاوی کابراکه‌وه، کابرا هاواری کرد «ئهم ژنه‌تیوه شیشه‌ به‌رنه‌ ده‌ره‌وه» ئینجا زه‌ری زه‌نگێک ئه‌م ناوه‌ی ته‌نی. که‌سیک به‌په‌له‌ هاته‌ ژووره‌وه و ئه‌وی له‌گه‌ل خۆیدا برد، ده‌رگایه‌که‌ له‌ راره‌وه‌که‌دا کرایه‌وه و ئه‌و هه‌ل‌درايه‌ جێگایه‌که‌. ئه‌وی تارێک بوو، دیواری به‌رزى هه‌بوو، ته‌نیا چه‌ند ستوونه‌ نورێک له‌ سه‌رووی شیشه‌کانی ده‌رگاکه‌وه که‌وتبوونه‌ سه‌ر زه‌وی و میل میلیان کردبوو، مشه‌مشى هه‌ناسه‌ ده‌هات، که‌سیک له‌ سه‌روچێکی ژووره‌که‌دا قاچه‌کانی نووشتان‌دبووه‌ و نوستبوو. دوو ژن له‌ به‌رامبه‌ریدا وه‌نه‌وزیان ده‌دا و یه‌کێکیان هه‌رکه‌ سه‌ری ده‌گه‌یشته‌ لای ئه‌ژنۆی به‌بێزاریه‌وه رێک داده‌نیشت و له‌ نیتوان پیتلوه‌ نیوه‌ بازه‌کانیه‌وه سه‌یرێکی ئه‌وی ده‌کرد و ئینجا دووباره‌ سه‌ری داده‌چۆران و تۆزه‌ تۆزه‌ ده‌گه‌یشته‌وه ئه‌ژنۆی. ژنیک له‌لا ده‌ستیه‌وه بوو، په‌یتا په‌یتا جگه‌ره‌ی ده‌کیشا و جار ناچارى لێواری گلتیمه‌ پیس و کۆنه‌که‌ی ژووره‌ شیداره‌که‌ی هه‌ل‌ده‌دایه‌وه و قونچه‌که‌ جگه‌ره‌که‌ی لای قونچه‌که‌ جگه‌ره‌کانی تر ده‌کوژانده‌وه.

هه‌ر هه‌مان ژن دوایی به‌ده‌نگێکی گر‌ پرسى «کوێنده‌ریت؟ هى سه‌ر جاده‌ی؟» ئینجا ده‌نکه‌ شقارتیه‌که‌ی داگیرسای له‌ ده‌موچاوی فرده‌وس نزیک خسته‌وه و خوولاندییه‌وه، فرده‌وس سه‌له‌میه‌وه و خۆی کیشایه‌ دواوه، ژنه‌تیوه‌که‌ پێکه‌نی و ددانه‌ درێژ و ره‌شه‌کانی ده‌رکه‌وتن، ئینجا وتی «وه‌دیش توخوا ئه‌شترسى. زۆر جوانی وه‌للا» به‌لام فرده‌وس له‌ قسه‌کانی ژنه‌تیوه‌که‌ سه‌ری ده‌رنه‌ده‌هینا. هه‌ر له‌سه‌ر زه‌ویه‌که‌ پالکه‌وت و جله‌ ته‌ره‌کانی سه‌رمایان ده‌خزانده‌ ناو جه‌سته‌یه‌وه، چاوه‌کانی نووقاند و وای هه‌ست کرد که‌ هێزێک ده‌بخولیتیتته‌وه، له‌م خوولاندنه‌وه خیرایه‌دا سه‌ره‌گێژه‌ی ده‌گرت و دلێ تیکه‌ل ده‌هات، له‌ پیتلوه‌ نیوه‌ کراوه‌کانیه‌وه چاوی بریبه‌ شیشه‌ ئاسنینه‌کانی سه‌ره‌وه‌ی ده‌رگاکه‌ و تۆزێکی له‌ به‌شى سه‌ره‌وه‌ی کلاویکی نیلی ده‌دی که‌ په‌یتا په‌یتا ده‌رده‌که‌وت و گوم ده‌بووه‌وه.

هر له بهشی سهرهوهی کلاوه نیلییه که وه تۆزه تۆزه دوو شاخی رهش پروان و گهوره بوون و هاتنه سه ری، کاتی نامهرده که ریک بهرامبهر ده رگا داخراوه که و له سه ر نوکی په نجه کانی وه ستا و خوئی هه لبری و سه ری کیشایه ناوه وه و سهیری کرد. فردهوس جووتی چاوی رهش و گه وه ری دی، قژی ره پ و خه نه بی رهنگی له دهوری شاخه ره شه کانی سات به سات درپژتر ده بوو. هه ناسه قووله کانی کابرا گه رده لوولیکی خهستی قاوه بی ده هینایه ناو ژووره که و دوو ددانی ره شیش به لالیوی ده لب و کراوه یه وه به ره و خوار تا لای چه ناگهی هاتبوون، فردهوس که لیتی وردبووه ناسییه وه. کابرای ده ست و په نجه خه ناوی بوو که ده بیوت «ئه وه تانی شه ی تانه که» ئیتر ئه م وشه یه له ده مییه وه و له گه ل دوکه لیکی خه ستدا لوولی خوار و به ره و ژووره که ته نووره ی به ست. تیکرای خه لکی گونیش له پشتییه وه بوون و ئامازه ی سه ری ئه ویان ده کرد. کابرای ده ست خه ناوی وتی «که سیک پاترییان خه ستیته دلاییه وه یانی ده ستیان خه ستووه ته کاری خوداوه. خوا غه زه بان لی ده گری. خوا ئاکام و عاقیبه تی خه لکی ئه م گونده به خیر بگری. له وانه یه نه گه ر لیره دا بمینیتته وه لافاو ههستی یان بوومه له رزه کی وا بی که ناوی ئه م گونده هه ر به یه کجاری له سه ر رووی زه ویدا بسپرتته وه، تا ده توانن نه فره ت له شه ی تان بکه ن و به پشت و په نای خواوه بچه وه سه ر ئیشوکاری خو تان» خه لکه که بلاوه یان لی کرد، ژنیک له دوور دووره وه هاواری ده کرد و هاواره که ی هه موو گوندی ده گرتته وه، هه موویان په نابان بو مالّه کانیان ده برد و منالانیان له کوچه و کۆلندا کۆ ده کرده وه.

فردهوس راپه ری و به ره و ده رگا که رۆشت، به مشتی توند و قایم کیشای به ده رگا که دا و قیژاندی «درۆ ده کات، به خوا درۆ ده کات» وشه کان له قورگیدا ده تاسان. به رچاوه کانی تاریک ده بوون و دلی ده گرا. ده رگا که کرایه وه و پاسه وانیک ئه وی به پالیک هه لدا یه بنی ژووره که وه، فردهوس هاشا ولی بو پاسه وانکه برد و ده موجاوی رنی. جیی رووشاوییه کانی ده موجاوی خو تیان لی ده هات و په ی تا په ی تا هاواری ده کرد «ئه وه شیتته

شیت» ئینجا چند که سیک له فه رمانبه ره کانی شاره وانی رژانه ناو ژووره که وه، ژنه جگه ره کیشه که خوئی گه یانده لای دوو ژنه که ی تر که له سووچیکی ژووره که دا بوون، پاسه وانکه ی یه کم دووباره پالی پیوه نا به ره و بنه وه ی ژووره که، فردهوس پشتا و پشت رۆشت و لای دیواره که وه نووشتایه وه، هه موو شته کان له به رچاویدا رهش رهش بوون و ده خوولانه وه، لیوه کانی شین هه لگه رابوون، چاوه کانی نووقاند و که وته سه ر زه وی، له دووره وه غه لبه غه لبتیک به گوپی ده گه یشت. هه موو شتیک وه کو هیلکی کز و باریک به به رچاویدا تیده په ری، زه رداویک له لووله یه کدا و به لای ده ستییه وه سه ره و خواری ده کرد، له دوور دووریشه وه ترپه ی پتی ده بیست و سات به ساتیش هه نگاوه کان نزیکتر ده بوونه وه، له ناو غه لبه غه لب و ژاوه ژاویکی دووردا دهنگی ناشنایه کی بیست.

- «به لی قوربان چند مانگیک له مه وپیش من نه شته رگه ریم بو کرد»

- «ئه وساش هه روا شیت؟...»

- «نا نا شیت نه بوو، هه ر نه خووشی دلی بوو، زۆریش به ده ماخ بوو، پاترییه کم خه سته دلاییه وه، هه ر کاتیکیش له گونده وه ده هات گولی بۆم...»

- «جاری ئیمه له شیتخانه دا ده یه لینه وه»

هه نگاوه کان که ده رۆشتن. ژاوه ژاوه که گوم بیوو، چه پکه گوله نی رگزه که به ده ست دکتوره وه که له جاده یه کدا دوور ده که وته وه، دوور ده که وته وه و هه ر به قه د په ره سیلکه یه کی لیها تبوو، سه ره و خواری ده کرد.

قهلا

فهرزانه‌ی که‌رهم پوور

کاتی پیره پیوانی گه‌رک بو وهرزشی به‌یانیان له پارکه‌که‌دا جه‌نابی سهره‌نگیان نه‌دی، پییان و ابو خه‌به‌ری نه‌بووه‌ته‌وه، کاتیکیش لای دوکانه‌که‌ی سهری کۆلانه‌که‌یاندانده‌هاتبووه ریزی شیر وهرگرته‌وه و تیان بی گومان ناساغه! نه‌و کاته‌ش که‌ ته‌له‌فونه‌که‌ی وه‌لامی نه‌دایه‌وه و ده‌رگا‌که‌ی به‌پوویاندانده‌کرایه‌وه دراوسی دیوار به‌دیواره‌که‌یان رووی کرده‌ خه‌لکه‌که‌ و وتی:

- «به‌لایه‌کی به‌سه‌ردا هاتووه، ده‌بی که‌سیک له سهربانی ئیمه‌وه داگه‌ریتته نه‌ودیو، نه‌کا یارمه‌تیسه‌کی بوئ» حه‌وشه‌ گه‌وره‌که‌ی مالی سهره‌نگ پوپو له بنچه‌که‌ گول و دره‌ختی به‌ردار. ده‌وران ده‌وری دیواره‌که‌ نه‌رده‌ی به‌رز به‌رزی بوو که‌ به‌گه‌لئ جۆره‌ گیای درکاوی و ناوتیز داپۆشرا بوون و ماله‌که‌یان به‌شیه‌ی قه‌لایه‌ک ده‌نواند. سهره‌نگ ته‌نیا بوو، هه‌رچه‌نده‌ له‌گه‌ل دانیشتوانی گه‌ره‌کدا ناشنایی هه‌بوو به‌لام نه‌که‌سیک بانگه‌یشتنی ده‌کرده‌ مالی خوئی و نه‌سه‌ریشی به‌مالی که‌سدا ده‌کرد.

ژنان چیرۆکی هاوسه‌ری جحیلئ سهره‌نگ گوايه به‌سه‌ر ماله‌وه سهره‌به‌ر له‌گه‌ل کۆرپه‌که‌یدا روشتبوو و سهره‌نگیش له‌ حه‌یف و غه‌مدا ژنی نه‌هینابوووه، نه‌وه‌نده‌ ده‌ماو‌ده‌م و تپوویان تا شیه‌ی راسته‌قینه‌ی وهرگرته‌بوو، ژنه‌ جحیلله‌کان که‌ له‌سه‌ر ریتیدا پیتی ده‌گه‌یشتن خویان ده‌خسته‌ که‌نار و له‌ژیر لیه‌وه‌ه سلاویان لی ده‌کرد، هه‌ندیکیان پییان و ابو خراپ سهریان ده‌کات.

پیاهه‌کان له‌و برواییه‌دا بوون که‌ سهره‌نگ له‌ کاتی کۆده‌تادا گولله‌ی به‌رکه‌وتوووه و له‌ پیاهه‌تی که‌وتوووه، بو‌یه‌ هه‌ر له‌ بنه‌ره‌ته‌وه ژنی نه‌هیناوه و له‌به‌رته‌وه‌ش که‌ په‌روه‌ده‌ی ناو هه‌تیوخانه‌ بووه که‌سوکاری نییه‌، به‌لام خوئی سه‌باره‌ت به‌ژیانی هه‌رگیز و لای که‌س هه‌یچی نه‌درکانده‌وووه.

دووان له‌ پیاهه‌کان خو‌یان گه‌یاندانده‌ سهریان، ده‌رگای هه‌وره‌بان داخرا بوو.

پیریک هاواری کرد:

«بیشکینه‌ کاکه‌... بیشکینه‌.»

خوئی هاوین له‌سه‌رخۆ کۆلانه‌که‌ی ده‌ته‌نی، چاوه‌روانیی و ئاره‌زووی کۆنی سی چل ساله‌ هه‌مووانی بیته‌رار کردبوو.

پیره‌کان به‌سه‌ر چوارپایه‌ دارین و له‌قولۆقه‌کانیان‌وه نه‌مبار و نه‌وباریان ده‌کرد و خو‌یان باوه‌شپن ده‌کرد. لاوه‌کانیش به‌ده‌م قسه‌کردنه‌وه نه‌م پچ و نه‌و پییان ده‌کرد. له‌ سهریان‌وه ده‌نگی «قفل‌که‌ شکا» بیسترا. خه‌لکه‌که‌ هه‌ناسه‌یه‌کی خوشییان هه‌لکیشا و ماله‌کانیش چه‌پله‌یان لیدا.

بایه‌کی فینک له‌ هه‌وره‌بان‌که‌وه ده‌هات، دوو پیاهه‌که‌ بانگیان کرد:

- «جه‌نابی سهره‌نگ...!»

خسه‌خشیک هات، سه‌پیریک یه‌کیان کرد و له‌ پلیکانه‌کانه‌وه چوونه‌ خواره‌وه، بوئی زروزیل و ترش‌او‌بیه‌ک ده‌هات.

گه‌یشتنه‌ پاگه‌ردیک (* پانوپۆر. یه‌کیکیان دووباره‌ بانگی سهره‌نگی کرده‌وه. ده‌رگایه‌کی شووشه‌به‌ندی گه‌وره‌ له‌ به‌رامبه‌ردا بوو، په‌رده‌ برنجۆک و تۆره‌کانی نه‌ودیو ده‌رگا‌که‌ش ریتگای بینینی ده‌گرت بو‌یه‌ تا‌قمه‌ قه‌نه‌فه‌ نیوداشت و ریتکوپیکه‌که‌ی ناو ژووره‌که‌ دیاربوو. په‌رده‌ی قورس و تۆخ په‌نجه‌ره‌کانی سه‌ر حه‌وشه‌ داده‌پۆشن، ده‌رگا‌که‌ داخرا بوو، پیاهه‌

پاگه‌رد: پلیکانیک ی پانوپۆر که‌ له‌وتیه‌ پلیکانه‌کان لا ده‌که‌نه‌وه.

به ساله چوه كه يان ئاماژهي وینهی ناو چوارچپوهیه کی کرد که به دیواره که وه
هه لئو سرابوو، وتی:

- «جه نابی سه ره ننگه به جلویه رگی پاسه وانیه وه!»

گه نجه که یان بزهیه کی هاتخ و شانیکه هه لته کاند. له پلیکانه کان چونه
خواره وه. بۆگه نی زروزیله که خه ستر بوو. نهرمه رۆشنایه که له پشتی
شوشه رهنگا وره ننگه کانی ده رگای مه دخه له که وه، دالانه که ی پروناک
ده کرده وه، گه نجه که یان سه ریکه کی تشایه مویه که که، کتری، قوری و
مه نجه له کان، پاک و بریسکه دار له سه ر جی قاپه کان ریزکرابوو، پیا وه که
په نجه ره ی سه ر حه وشه بچوو که که ی (پیتی دهوتری حه وشه ی چۆل*)
کرده وه و وتی:

- «بۆگه نه که لیته وه یه»

ده رگای مویه قه که ی داخست و پرسى:

- «ئه ری به راست کی کاری بۆ ده کات؟ هه موو شوینه کان ریکو پیکن؟»

- «خۆی. هه ندی جاریش نه نی.»

نه نی پیریژنیکی لال بوو و یارمه تی زۆریه ی ژنه کانی گه رده کی ددها.
چونه ژووریکی گه وره وه که چهند تاکه قه نه فه یه کی تیدابوو، هه روه ها
ته له فزیونیکی کۆنیش له لای سه رووه وه دانرابوو، سه ی وینه ش به چوارچپوه وه
به دیواره که وه هه لئو سرابوو.

چوارچپوه گه وره که یان ده سته یه ک پاسه وانی نیشان ددها که له پشت
پیاویکه وه ریزبان به سته وه، یه کی له پاسه وانه کان پیتی که وتبووه سه رشانی

(*) حه وشه یه کی بچوو که و له پال مویه قه وه دروست ده کری و سه ره که شی به شووشه
ده گیری و بۆ نه نجامدانی هه ندی کاروباری مویه ق به کاردی. له عه ره بیدا پیتی
ده لئین (مطبخ مساعد).

پیا وه که، چه که ی پاسه وانه که له بهر پروناکایی فلاشه که دا ده بریسکایه وه.
جه نابی که رامه تی له ریزی دواوه و که میک دوورتر له که سی یه که مه وه
وه سته ابوو، وه کو ئه وه ی به ریکه وت له وپوه رۆشتی و له وینه که دا
ده رکه وتی، چوارچپوه بچوو که که ی لای راست پروانامه ی ریزلینان و
فه رمانی خانه نشینبوونی پاسه وان که رامه تی بوو، چوارچپوه ی لای چه پیش
هه ر خۆیه تی له و کاته دا که تابلوی «کۆلانی که رامه تی» به دیواری
ماله که ی دا دده کوتی. پیا وه به ساله چوه که یان سه ریکه کی با دا و به ده نگیک
که له پرپیکدا و له خۆوه هتواشی کرده وه، وتی:

- «ئه مه ش جه نابی سه ره ننگ و ئیشه کانی»

ده توت هه ناسه یه کی قه تیسکراو ئازاد بوو. هۆده که ی پشته وه
به ده رگایه کی گشتی له به شی پیشه وه جیا ده بیته وه. په رده کان دادرابوو نه وه
و ده رگای ژووره که ش نیوه کراوه بوو.

زیه ی زه ننگه که به جۆریک ماله که ی ته نی، هه ردوو پیا وه ی هه راسان کرد.
به ساله چوه که یان وتی:

- «ده رگا که بکه ره وه، با چهند که سیکی تریش بین، وا چاکتره.»

گه نجه که یان به ره وه حه وشه که رۆشت. خسه خشی نه عله لاستیکه کانی که
کیشی ده کردن هه موو ماله که ی گرته وه، هه رکه ده رگا که شی کرده وه و نه و
هه موو خه لکه ی دی وتی:

- «چهند که سیک له گه وره کان بیته ژووره وه.»

چهند که سیک له وانه ی نزیکه ده رگا که بوون به زه بری پاله په سته هاتنه
ناوه وه، یه کیک پرسى:

- «چی بووه؟»

- «هیشتا هیچ.»

ژنه کان به گوئی یه کترباندا ده چریاند. چاوه کانیان ده بریسکانه وه.

پیاوه به سالآچووه که بیان وتی:

- «نه موئرا به تنیا بچمه ژووره که یه وه»

پیره میتردیگ پالئی نا به ده رگا نیوه کراوه که وه وتی:

- «یا ئەللا.»

په رده که ی لابرده. جه نابی که رامه تی له ژئیر چه رچه فه که دا راکشابوو و ههردوو چاوی کرابوونه وه و له بنمیچه که ی روانی بوو. که وتنه ورته ورت:

- «دلئی وه ستاوه!»

پیاویکیان وتی:

- «ده بی پؤلیس ئاگادار بکه یین.»

به لای مردووه که وه و له ژئیر چه رچه فه که یدا تۆپه له یه ک بوو، وه کو که سیگ کۆم بوو بیتته وه و پشت به م خه وتبی و ابوو. ئافره تیک به دهم فاتیحه خوتندنه وه چووه ئەوبه ری ته خته که و به ئارامی چه رچه فه که ی لابرده. تیکرایان به ده نگیکی بهرز ئاهیکیان هه لکیشا. بوو کیتی گه وره به ئەندازه ی ژنیک له ژئیر چه رچه فه که دا بوو، قژه ده ست کرده که ی سه ری لار ببووه وه، دیاره له ساته کانی دواییدا که ئازار زۆری بو هیناوه چنگی له قژه که ی گیر کرده وه، بو به هیشتا چند تاله موویه ک به په نجه وشکبووه کانیه وه مابوونه وه. ده موچاوی بوو که په رۆینه که به قه له م کیشرابوو. خالیکی رهش به سه ر لیوییه وه بوو و به ره به رهش رهنگی دابووه وه، ژنیک به سه رسامیه وه پرسی:

- «ته نووره که ی من له بهر ئەمدا چی ده کات؟ چهنده به دوایدا گه رام!»

ئافره ته کان بوو که په رۆینه که بیان برده ژووره که ی پیشه وه، هه ر ژنیک پارچه جلیکی گومبووی خوئی ده دۆزییه وه، هه موو به سه رسوپمانه وه سهیری

یه کتر و سهیری بوو که په رۆینه که بیان ده کرد که به لۆکه ئاخرا بوو.

له دهروه دهنگی کوریتی منال دههات به خوشیه وه دهیوت:

- «سیوه کانی کالن به لام ده خورین.»

قربوهی مناله کان هه وشه که ی ته نیبوو. پیاویک خه ربک بوو چاوه کانی جه نابی که رامه تی لیک بینی.

ونبوو

ناهیدی ته باته بایی

که چاوی کرده وه، هیشتا له ویدا دانیشتبوو. له درزی نیوان دوو په رده که وه ریشاله تیشکیتیک قره کهی رووناک ده کرده وه. قره سپییه کهی به سهر ته ختی کراسه ره شه کهیدا زیوینی ده نواند. رووی به لای په نجه ره که دا وه رگپرا و له درزی په رده کانه وه له شینایی ناسمان رامان. خه ویکي خوشی دیوو، نه یویست به ورده بوونه وهی له شته کان بیره وهی له خه وه خوشی لی بره ویته وه. میتشکی تازه و ساف و سووک و نارام بوو. خه وی ته ویتری دیوو. خه وی ژنیکی جحیلتی جوانکه له. به جلی سپی و دوو په لکه ی ره شی شوره وه. ژنیکی سپیپوش له باخیکی سه وزدا پیاسه ی ده کرد و بونی به گوله باخه کانه وه ده کرد. له گوله باخانه ی وه کو تا فگه له هم مو لایه کی باخه که وه داده پرژان. ژنه سپیپوشه که سه به ته یه ک گوله باخی بو له و درپژ کرد. ژنه ویستی دهستی بو درپژ بکات، له پرتکدا بوی ده رکه وت که بوونی نییه. نه بوو، نه دهستی، نه ده موچاوی، هه ر ته نیا دوو چا و بوو، به تاسه وه شوین ژنه سپیپوشه که ده که وت... ژنه جحیلته که سه به ته یه ک گولی بو هله دا و له پرتکدا هه موو به رچاوی بوو به جاری گوله باخ و گریا، ره نگیسه فرمیسکی خوشی بووی، ژنه دهستی به پروومه ته کانیدا هینا. هیشتا ته ربوون، چاوه کانی داخسته وه به لکو همه خواجه خه وه که ی بیته وه به لام نه هاته وه، رویشتبوو.

له حه وشه که دا منالی دراوسییه کان یارییان ده کرد و هاتوها واریان ده گه یشته گوی. ژنه زانی که ئیتر ده بی له جتی خوی ههستی و دیسانه وه دست پیکاته وه. چاوی بریبه خواره وه و له سهر ته خته که هستا، دلی پیته

نه بوو که دیسانه وه نه ویتتر، له ژنه ره شپوشه بیینیته، هیواشیتیک له ده رگاکه چوو ده ره وه. له ناوینهی ده ستشوریه که دا له خوی ورد بووه وه، چه نده له و ژنه ی تر ده چوو، به هه مان قرژی تنک و سپییه وه، به هه مان چرچولچی ناوچه وانسییه وه و به هه مان نیگای ماندووییه وه. که به نیشتمانه که دا (*) تپیه ری ژنه سپیپوشه که ی دی له ناو چوارچیتوهی ویتنه یه کی کوندا بوی پیده که نی.

ژنه پیکه نی و به لایدا رۆشت و جووه موبه قه که وه.

ژنه ره شپوشه که له پشت میتزی موبه قه که وه دانیشتبوو و سهیری ته وی ده کرد. ژنه رووی وه رگپرا. ژیر کتربیه که ی داگیرساند. دوری خوار دنه که ی دوینی شوی شوش و چوو وه نیشتمانه که، رۆشت تا وه کو له په نجه ره که وه سهیری یاری مناله کان بکات.

له حه وشه که دا چند کورپکی چکوله توپ توپینیان ده کرد و به قیژه و هه راوه راکه راکیان ده کرد و پاشقوولیان له یه کتر ده گرت، یه کتیکیان کورپکی هه شت ساله بوو و له نهومی دووه مدا ده ژیا و ژنه که ش له و سه ره وه ده توت روو به رووی له و هستا وه. رهنگی چاوه جوانه کانی ده دی. رهنگیکی ده گمن و تاییه ت و نیگایه کی گهرم و میهره بان، بو ژنه چه نده ناشنا بوو له نیگایه.

توزی له ولاتروده، کچوله یه ک به کراسیکی په مایی چین چینه وه، له قه راغ باخچه که دا دانیشتبوو و خه ریکبوو به ده ست قرژی بوو که شوشه که ی شان ده کرد. ژنه کچه که ی پیشتر دیتبوو به لام ئیستا هه رچی بیری ده کرده وه، بیری نه ده هاته وه که ی و له کوئی؟ له وسه ری باخچه که شه وه و له پشت کچوله که وه ژنه ره شپوشه که وه ستا بوو و سهیری کچه که ی ده کرد. له ناکاو کچوله که بوو که شوشه که ی خسته لایه که وه و به ره و کوره که ی نهومی دوو هم

(*) نیشتمان: له هه ندی ناوچه دا به ژووری گه وره که بو دانیشتن به کار ده بری ده وتری نیشتمان.

غارى دا. به لّام هیشتا پیتی نه گه یشتبوو که ژنه ره شپوښه که خو گه یاندی و توند دهستی گرت و نهوسا ههردووکیان لهوسهروهه و، له په نجه رهی مائی ژنه یان پروانی.

ژنه ئاخیتی هه لکتیسا و چوو بو موبه قه که تا چاییه ک لی بنی، نهو کچولیه یه له کوئی دیتبوو؟ بیرى ناکه ویتته وه، شتیکی یه گجار دوور و یه گجار ئاشنا به کچه که یه وه ده به ستی، شتیکی وه کو بوئی گولّه باخه کانی مائی دایه گه وره و، دلّی ته ننگ بوو.

چهنده بو ئه ویتتر، بو ژنه سپیپوښه که دلّی ته ننگ بوو. سالانیتک له دوایین دیداریان تیده په ری. دوایین جار نهو چهنده جوان و خه مین بوو. دوایین جار ره ننگه ههردووکیان ههژده سال بوویتن، ههردووکیان خه ربکبوون قژیان دهوئییه وه، هه ندی جار به یه که وه پیده که نین، هه ندی جار چریه چریییان ده کرد و هه ندی جاریش لیک ده توران. چهنده لیکتر ده چوون، به لّام ژنه چاک ده یزانی که له گه لّ نهو گشت لیکچوونه شدا چهنده جیاوازیان هیه. ژنه سپیپوښه که یه گجار جوان پیده که نی و نیگا کانی دلّی به ردیشی ده تونده وه، نهو ده یزانی که ژنه سپیپوښه که دلّی سی و سی پیای هیناوته له رزین. کاتى له مالّ ده چوو دهروه تیکرای په نجه ره کان ده کرانه وه تا وه کو نیگایه ک له م وردبیتسه وه، هه ر کاتیکیش نهوان په نجه رهیان کردبایه وه دهنگی گورانی له مالّه دراوسییه که وه دهات، پیاویتک بوو گورانی دهوت، سی و سییه مین پیاو بوو. پیاویتک به نیگایه کی دهگمهن و تاییه ته وه، به دهنگیک رهنگه جوانترین دهنگ بی که له دنیا دا بیسترای.

ژنه دووباره چوو وه لای په نجه ره که، له حه وشه که دا کوړ و کچیتی هه رزه کار پیکه وه قسه یان ده کرد. ژنه جحیلّی خوئی بیر نه ده که وه ته وه، ئایا قهت جحیلّ بوو؟ ههستی به قورسایى دهستیک کرد به سه رشانیه وه. لای کرده وه، ژنه ره شپوښه که بوو. دهستی لابرده و به ره وه که نتوره که روشت و

دهرگا که ی کرده وه و سنووقیتی بچووکى هینایه دهر و دهرگای سنووقه که ی کرده وه و دهسته یه ک وینه ی زهرده لگه راوی دهرهینا، بیرى خوئی کردبوو. منالیی خوئی دی. به کراسیتی په مه یییه وه، بوو که شووشه یه کی به دهسته وه و له لای گولّدانیتی پر له گولّه وه وه ستابوو، سه بیرى کامیرا که ی کردبوو و پیده که نی، له وینه که ی دوا ییدا به جانتای قوتابخانه وه له بهر دهرگای قوتابخانه ی (بونیاد) دا وه ستابوو، یه که مین روژی قوتابخانه، نیستا بیرى ده که ویتته وه. دوو په لکه ی رهش به دوو قردیلّی سپییه وه که وتبوونه سه رشانه بچووکه کانی. ژنه دهستیکی به قه که یدا هینا، ژنه ره شپوښه که هات و له لایه وه دانیششت. ژنه هه ستا و روشت تا چایی بهیئى، دلّی دهگیرا که نه ویتتر دهات و له لایه وه داده نیشت، که گه رایه وه سه بیرى کرد ژنه ره شپوښه که سنووقه که ی خستووه ته سه ر رانه کانی و دهستی پیدا کردوو، ژنه سنووقه که ی له سه ر رانی نهو لابرده و خستیه سه ر میتزه که. وینه ی دوا یی دایکی و باوکی بوون، کوئه زامیک دلّی به سوئی هینایه وه. ههردووکیان گهنج و ههردووکیان جوان بوون، ویستی وینه یه کی تر هه لگرى که ژنه ره شپوښه که سنووقه که ی له سه ر میتزه که هه لگرت و دهرگا که ی داخست، ژنه له سه رخو سنووقه که ی گرت و دهرگا که ی کرده وه و وینه ی نهوی دی. وینه ی هه مان ژنه سپیپوښه که. دلّی که وته ته په ته پ و ههستی کرد شه پوّلیتی گه رمی خوئین ده ماره کانی ده موچاوی هه لده ئاوسینى، ژنه گه نجه که به نیگایه که وه که دلّی به ردی ده تونده وه لیبی وردببووه وه پیده که نی. ژنیکی گهنج که سالانیتک له مه وه بهر له چاو گوم بیو، هه مان نهو ژنه ی که سه به ته ی گولّه باخه کانی بو راگرتبوو. ژنیکی که هه ر نهو بوو.

ژنه ره شپوښه که دهستی درتو کرد و ژنه ش هیشتی سنووقه که هه لگرى، سه روچاوی له فرمیتسکدا دهریسکایه وه و هیچ کوئی نه ده دی. ده گریا و بیرى خوئی ده هینایه وه. سی و سییه مین پیاو و، نارهایى هه مووان، ژبانی پی دژراندبوو. ههروه کو چله کایه کی ده م با به هه موو لایه کدا سوو رابوو وه.

چاوه‌کانی پاک کرده‌وه و له ژنه ره‌شپۆشه‌که پاما، ژنه ره‌شپۆشه‌که سه‌ری داخستبوو و، خوئی له نیگای ئه‌وه ده‌دزییه‌وه. سالانیک هه‌موو شتیکی به‌و سپاردبوو، ئه‌ویش هیچی نه‌کردبوو، ئیستا که ته‌نیا به‌و، ته‌نیا له چوار دیوارییه‌کی بچوو‌کدا. له نه‌ومی هه‌وته‌می مالئیکی قه‌ره‌بالغ و به‌مانگانه‌یه‌کی که‌می خانه‌نشینی، ته‌نیای ته‌نیا، به‌بێ هاوسهر، به‌بێ منال، به‌بێ کوره‌زا و کچه‌زا. ماندوو و ته‌نیا لیته‌دا مابوو‌وه تا له‌ژیر نیگای تیژ و کوشنده‌ی ئه‌و‌یترا درێژه به‌ژیانی خاوخلیچک و ماندووی بدات.

ده‌ستی خسته ژیر چه‌ناگه‌ی ژنه ره‌شپۆشه‌که و ده‌موچاوی هه‌لبێری. چ چاوه‌گه‌لیکی مردووی بوو. لیتی بیزار بوو. ده‌ستی برد و دووباره سه‌ری سنووقه‌که‌ی لابرده‌وه، ژنه جحیل‌ه‌که هه‌ستا سه‌یری ده‌کرد و زه‌رده‌ی بۆ ده‌کرد. نیگاشی زیندوو و جوان بوو. ژنه ره‌شپۆشه‌که لیواری سنووقه‌که‌ی گرت و به‌لای خویدا رایکیشا. ژنه سنووقه‌که‌ی توند گرت و ویستی به‌سنگییه‌وه بنووسینی.

ده‌سته‌کانی ژنه ره‌شپۆشه‌که به‌و په‌نج لار و له‌ویرانه و به‌و گشته په‌له‌ قاوه‌بیانه‌ی قامکه‌کانیان ته‌نیبوو هه‌روه‌کو ده‌عبایه‌کی درنده سنووقه‌که‌ی به‌رنه‌ده‌دا. ژنه هه‌ستی کرد شه‌پۆلیکی گه‌رم له تیکرای جه‌سته‌یدا ده‌جمی و له‌پرتکا هه‌یزی تیگه‌را و، سنووقه‌که‌ی فراند، ئه‌وسا توند به‌سه‌ر ژنه ره‌شپۆشه‌که‌یدا کیشا و خوئی که‌وته سه‌رزه‌وی که دووباره چاوی کرده‌وه، سه‌ری ده‌ئیشا و خوین گه‌له‌کانی قالیبه‌که‌ی ره‌نگ کردبوو، هه‌ستا و چوو بۆ ده‌ستشورییه‌که. له ناوینه‌که‌دا ریشاله‌ خوینتیکی دی به‌لای چه‌پی ده‌موچاوییه‌وه نه‌خشی به‌ستبوو، ژنیکیشی دی له پشتییه‌وه بوو. جله‌کان و قژی سپی سپی بوون، ژنیکی که به‌نیگای دلی به‌ردی ده‌توانده‌وه.

بانو و (*) تافی لاویتی خوئی

ناهیدی ته‌باته‌بایی

پاش نیوه‌رۆ بوو. گه‌رما و پروناکی هه‌موو شتیکی خاوه‌کردبووه‌وه. مال، ئه‌وه ده‌عبا خشتییه‌ بوو که پروت پروت له‌به‌ر خۆردا لیتی که‌وتبوو. په‌نجه‌ره‌کانیش ده‌می بوون و بۆ باویشک کرابوونه‌وه.

هیچ ده‌نگیک نه‌ده‌هات مه‌گه‌ر ده‌نگی کۆلیتری ماله‌ دراوسیکه و جار ناجاریکیش قاره‌قاری قه‌له‌ره‌شه‌کانی نیوان گه‌لا سنه‌وبه‌ره‌کان.

بانو به‌له‌شولاریکی خه‌والووه‌هاته لای په‌نجه‌ره‌که، باویشکیکی دا، خوئی کیشایه‌وه و له‌ناو ده‌رگایه‌که‌دا دانیش. چه‌ند ساتیک بی‌ری له‌هیچ نه‌کرده‌وه. خه‌و به‌ری نه‌دابوو. سه‌رسامانه له تیشک‌دانه‌وه‌ی ئه‌و پروناکییه‌ی که‌وتبووه سه‌ر قه‌وزه‌ی هه‌وزه‌که رامابوو. جووله‌ی نه‌ده‌کرد. ته‌نانه‌ت چاویشی نه‌ده‌ترووکاند. له‌ناکاو قه‌له‌ره‌شیتی گه‌وره له‌سه‌ر دره‌ختی سنه‌وبه‌ره‌که‌وه فریبه‌ قه‌راغ هه‌وزه‌که، شتیکی له‌سه‌ر ئاوه‌که فراند و پوشت. بانو خه‌به‌ری بووه‌وه، دلی وه‌کو دلی منالیک له‌خه‌و راپه‌ری بی لیتی ده‌دا، خه‌و به‌ری دا و میشکی ئاسایی بووه‌وه.

بانو هه‌ستا، هه‌ستی کرد جحیل بووه‌ته‌وه، جحیلتر له‌سالانی جحیلی خوئی، ده‌توت تازه‌ دوا‌ی سالگه‌لیک دووباره‌ خوین به‌ره‌گه‌کانیدا ریتچکه‌ی به‌ستوه، خوینتیکی پاک و پر له‌توانا.

(*) بانو: وشه‌شه‌که هه‌ندێ جار وه‌کو ئاوه‌لئاو به‌مانای (خاتون) به‌کار ده‌بێ و هه‌ندێ جاریش وه‌کو ناویکی تایبه‌تی به‌کار دیت که من لیته‌دا بۆ مه‌به‌ستی دووه‌میان واته‌ وه‌کو ناوی تایبه‌تی (کس) به‌کارم بردوه‌وه.

له پاش سالانتيک له پيستی بې موبالاتي خوۍ هاتبووه دهرهوه و دهيوست بڅی. دووباره پروايهکی توکمه و قامی پهيدا کردبوو، مهبهستيکيش که تیکرای هم پروايهی بهرو لای خوۍ کيش دهکرد. سرجهمی بوونيشی همر بهرو لای نهو مهبهسته دهکيشرا و هستی دهکرد نهگهر روو لهولايه نهکات، نهوا کار له کار دهترای.

بانو زيندوو بـــــوووه و دهيوست تیکرای ههواي دهوروبهري بههناسهیهکه هلمښی. له جیې خوۍ ههستا و چوو ديوهخانهکه، که دهرگاکی کردهوه شتيکی سووک و ناديار نيشته سهر دهموچاوی. پهنگه تهونی جالجالوکه بوويت. بانو خوۍ لانهدا، نههمی نهگهر له سردهم و روژگارتيکی تردا لپی روو بدايه، بې گومان بهنیشانهیهکی شووم و بهدبهختی دهزانی و دهرگاکی دادهخست و دهرؤشت، بهلام خوۍ تيسستا نهو بانوو کونهکهیه، بانوی جحیل و گهنج، بویه چوو پيشهوه، پهردهکاني لادا و سهپری جووله و بزواتی گهرد و توژی ژير تيشکی لاری خوړهکهی کرد، پهنجهرهکهی کردهوه و ههناسهیهکی قولی ههکيشا.

سنووقه دارينهکان لهبهرووناکاييهکهدا له ههميشه کونتریان دهواند. بانو سنووقتيکيانی له سووچی ژوورهکهوه کيشايه پيشهوه و ويستی قفلهکهی بکاتهوه، کليلهکه له قفلهکهدا نهدهچهرخا، بانو چند کليلتيکی تری تاقیکردهوه، له ناکامدا و دواي نهوهی سهروچاوی له تینی گهرما و تهقهلالاکانی نشته سهر عارهق، قفلهکهی بهدواين کليل کردهوه، بانو دهرگای سنووقهکهی کردهوه و له بينینی نهو گشته رهنکه تينوگوپتيکی تری تی گهرا. دهستهکاني تا تانیشک برده ناو سنووقهکهوه و پر بهسنگی و بهتاسهوه بونی نهفتالینی هلمښی.

که دوو سنووقهکهی تريشی خالی کردهوه، ژوورهکه پريو له جل و جاننا و پيلاو و کلاو بهپاکهتهکانيانهوه، بانو بهو بونی نهفتالينه گيژ بيو و ههر بهو گيژبييهوه پر بهباوهشی جلی ههگرت و چوو دهرهوه.

نهگهر دراوسييهک له پهنجهرهی مالنهکی خوۍهوه بهدزيبييهوه سهريکی بکيشايه و سهپری ههوشهی مالی بانوی بکردياه، له سهرساميدا دهمی دادهچهقاند. ههوشهیهک که له هاتوچوۍ جارجارهی پيرهميترديک و ژنيک زياتر هيچ جموجولتيکی تيدا بهدی نهدهکرا و تاقه ميوانيتکيشی ههر قهلهرېش بووه، تيسستا سيمايهکی تری ههبوو.

تيسستا ههوشهکه تهخته فهرشيکی پهنگين بوو پريو له پهنگی سوور و شين و سهوز، ليړه و لهوی، لهسهر بنچی لوولخواردوی شمشادهکان، بهسهر تاکی پهنجهرهکانهوه، بهلقی گهلا ميوهکانهوه، بهنهردهی پليکانهوه، لهسهر نهو گلیمهی له ههوشهکهدا راخراوه، ههمو لايهک پريو له جلی پهنگاورهنگ، جلی پهنگاورهنگی سهردهمی گهنجيتی بانو، جلويهرگيتک که ههر کاميکيان بيرهوهرييهکیان له لا زيندوو ده کردهوه و سهپريش نهوهبوو که ههمو بيرهوهرييهکان خوۍه ميتشی بوون، بيرهوهری تهلخ و چلکن نهک وهکو جلويهرگيتکی بهشهوق و زهوق و دل بزوين. نههمه تاييهتمندی رابردوی بانو بوو که ههمو شتيکی له دواي خوۍ توخ و تاريک نيشان دهدا.

بهلام ههوشهکه پريو له پهنگی شين، پههمی، سهوز و سوور و سوور و سوور، بانو پهنگی سووری زور خوۍ دهويست، نهگهر ژيانی تاروتوخی نهکردياه.

کراسی قهيفهی سوور تاکی پهنجهرهکهی داگيرساند بوو. ساتینی شين بهسهر نهردهکانهوه ههر خودی ناسمان بوو، ناوريشمی پههمهپيش بهپهراويزی زيونهوه لهبهر تيشکی ههتاودا دهتوت ههناسهپرکيبهتی. ههمو لايهک پريو له جلويهرگ. تهنورهی چين چيني گولدار، شالی کشمیری، چاکهتی ماهوتی(*) جوان و جاننا و پيلاو و کلاو.

بانو هيشتاش شپوهی خوۍ له ناوينهدا بير دهکهويتتهوه، چاوهکانيشی که (*) ماهوتی: پارچهیهکی توکنی نهستوره که بۆ چاکت بهکاردیت.

له ژيتر برنجوکی رهشی کلاوه که پیدا چ بریسکه یه کیان هه بوو، دهیزانی هه پیتلاویکی بوچ جلیتک کرپوه و کهی و له کویتدا له پیتی کردوون. بانو هیشتاش هه جوان بوو، چهند حه یف بوو بانو.

***

مهحمود خان سی و چهند سالیک ته مهنی بوو که هاته خوازینتی بانو. دهلیتی دوینتی بووه، بانو ته مرۆ له هه موو کاتییک چاکتر شته کانی بیر ده که ویتته وه، میشکی ناگری ده کرده وه و ده سووتا، ئەم بیره وه ریبانهش ناگره که بیان خوشر ده کرد.

بانوی ههژده سالانه بیان رازانده وه و به ره و کوشکیان به ریختست، ده رگاکه بیان که کرده وه شه و قی چلچرا ئەوه ندهی تر ده موچاروی ئال و ناگراوی کرد، کراسی ئاوریشمینی سهوز جوانییی چاوه کانی سهد ئەوه نده ده کرد. بانو سهری داخست و چووه ژووره وه، دهیزانی لای ژوورووی مه جلیسه که وه مهحمود خان و دوسته کانی دانیشتون، به لام دل و دهروونی ئەوهی نه بوو سهر به رزکاته وه، نه له بهر ئەوهی که به شکوی مه جلیسی خوازینتییه که داگیرا بی چونکه خو ئەمه یه که مین خوازینتی کردنی نه بووه، به لکو له بهر ئەوهی دهیزانی مهحمود له نزیکانی سهروک وهزیره و زور جیتی ریز و ئیحترامی باوکیتی و ئەمهش دهیترساند، له لایه که وه بیرى ده کرده وه ئەم په یوه ندیییه باوکی دلخوش ده کات و بانوش باوکی ده پهرستی، له لایه کی تره وه جیاوازی نیوان ته مهنیان و سامانی بی شووماری مهحمود خان دهیترساند. نه ئەوهی که باوکی بانو دهوله مهند نه بی، نا، به لکو باپیره ی بانو، شازاده ی قاجار، سهروهت و سامانیکی زوری بو تاقانه کوره که ی به جی هیشتبوو، به لام ئەم سهروه ته زوره ورده ورده هاتبووه سهر مالتیکی گه وره له شه میران و بانوش هه رچه نده له خه می بی دایکی زیاتر خه میکی تری نه بوو، به لام کهم کهم ههستی به خه م و دل هراوکه ی باوکی ده کرد و ده یوبست ئەگه ر بو ی بکری به هو ی ئەم

په یوه نده وه په یوه ندیییه کی تازه له گه ل خانه دان و نه جیبزاده کاندان ساز بکات. به دریتی ماوهی ئەو خوازینتییه، بانو سهری به رز نه کرده وه، دهتوت گوپی له هیچ نییه، بانو هه کاتی بیوبستایه دهیتوانی سه عاتگه ل بیده نگ بی و له یه ک حاله تدا مینتی و بیریش له هیچ نه کاته وه، ئەم حاله تهش بو خوی جوانیییه کی ئەفسانه یی پی ده به خشی، قزه رهش و دریتزه که ی دهوران دهوری ده موچاره مانگ ئاساکه ی دابوو، پیتلوی لیکناوی مرۆقی هان ده دا که دهست به ری بو ژيتر چه ناگه ی و له چاوه سهوزه کانی پروانی. بانو هه ره به جوړه دانیش و لینگه را تا مهحمود خان شهیدای ئەو جوانیییه به ردینه ی بی چونکه بانو هیچی له په یکه ره یه کی جوان و خوش تهراش که متر نه بوو.

سه رته نجام که میوانه کان مالتا و ایبان کرد و چوونه حه وشه، بانو له په نجه ره که وه مهحمود خانی هه لسه نگاند و له بینینی زه به لاحی مهحمود خان داچله کی. مهحمود خان چوار شانه و بالا به رز بوو، قزیکه رهش و سیمایه کی پیوانه ی ئەوتوی هه بوو که هیچی له پیای ناو خه ونه کانی ئەو که متر نه بوو. که واته بانو په سندی کرد.

***

دهمه و ئیواره بانو نانی ئیواره ی مهحمود خانی ئاماده کرد و هاته حه وشه. له نیوان جله کاندان جیگایه کی دوزیییه وه و له سه ر گلیمه که دانیش. باوه شی له جله کانی هینایه پیتشه وه و یه که یه که فه حسی کردن، هیچ کامیکیان مۆریانه نه رزانده بوون و هه ریه که بیان به توژی دهست پیتدهینان که لکی لی ده بینرا. هه ندیک له وانه و به تاییه ته جلی میوانیییه کان که هه ریه که بیان له چهند جارتیک زیاتر له بهری نه کردبوون، هیشتا هه روا تازه تازه بوون. بانو دهیزانی که هه ر کام له و جلانه ی بوئ ده توانی به ئاسانی له بهری بکات چونکه له شولاری هه مان له شولاری سه رده می گه نجیتی بوو، بانو سکوزای نه کردبوو تا ئیسقانه کانی لیک

بترازین و گوشتی شل بیتته و و که مەر و ناوقه دی پانوپۆر بیی. بانو هەر هه مان بانو بوو به لام دلی هه مان دل نه بوو.

جمله کان هیتشتا بونی نه فتالینیان لی دههات، بانو چوو بۆ لای جانتا و پیتلاوه کان، پیتلاوی سه ده فی نووک باریک، چهنده نااسایی دیاربوو، بانو له پیتی کرد و دوو سی ههنگاو هاتوچۆی پیتوه کرد، پاژنه ی قولا بیی پیتلاوه که له درزی نیوان موزایکه کان گیر ده بوو و نه و نه ده ی نه مابوو بانو به سه ره وه بکه ویتته ناو حه وه زه که وه. بانو خۆی گرتته وه و قاقای لی به رزبووه وه، به خۆی پیتده که نی.

مه حموود خان گوئی له دهنگی بوو و سه رسام بوو، چونکه سالانیک بوو گوئی له پیتکه نینی بانو نه ببوو، ئیستاش سهیری لیتهات که وا دوو باره ناوازی دهنگی نهوی ناسییه وه.

پیتی خۆش بوو بزانی بانو بوچی وا پیتده که نی، نه وهش به که مجار بوو که مه حموود خان ده یویست بزانی.

مه حموود خان چاکی له بیره که ده میتک ساله یانی رهنگه له وکاته وه که بانو بیست و چه ند سالیک زیاتر نه بووه، گوئی له قاقای نه بووه و پاشان ورده ورده بانو قسه کردنیشی خستوه ته لاه، زۆر که م و ته نیا له کاتی پیتویستدا دوو سی وشه یه کی ده وت. زۆر جار مه حموود خان له ناکاو هاتوه ته وه بۆ ماله وه به لکو بانو ببینی له گه ل که سیکدا ده دوئ یان هیچ نه بی به ته له فۆن غافلگیری بکات، به لام هەر کاتی ده رگاکه ی کردوه ته وه بانوی دیووه که هه روا ئارام وه کو په یکه ره یه کی به ردین له لای په نجه ره که وه دانیشتوه و سهیری حه وشه ده کات. مه حموود خان نه یده زانی بانو که ی خواردن دروست ده کات و که ی مال پاک ده کاته وه، به لام هه همیشه هه موو شتیکی به ریکو پیتی و له جیتی خۆیدا ده دی و بانوش هه روا به ردئاسا له ویدا دانیشتوه.

جا مه حموود خان نه یده زانی بانو بوچی و به چی پیتده که نی، نه ی خۆزگه

ده ی توانی هه سستی و بچیته لای په نجه ره که و سه یرکات بانو له ناو جمله رهنگاو رهنگه کانیدا چهنده ته ر و ته میز و دلخۆشه و چۆن کلاره گه وره و بچوو که کان له سه ره ده کات و شتیوه ی سه یروسه مه ره له خۆی ده رده هینی و پیتده که نی، به لام مه حموود خان، وه کو په پوله یه که به ده مبووس له دیوار درابی، ناوا به سنگی ته خسته که یه وه نووسابوو. له و بالا و قه لافه ته زه به لاهه ی مشتت نیسقان نه بی هیچی لی نه مابوو وه، ده موچا ویشی له ناو چه ره فه دیزه که دا په له یه کی زه رد بوو، چاوه درشت و سیسه کانی سیمایه کی نامرۆفانه ی تریان پیتده به خشی. چاوه کانی له دوو جان وه ری زیندوو ده چوون که له ناو بازنه یه کی زه ردا به دوای یه کدا هه لده هاتن، خاله که ی ناوچه وانیشی له هه همیشه ده رکه و تووتر بوو. خۆشی هیتشتا هه ر نه یده زانی چۆن و بوچی رۆژی به م رۆژه گه یشتوه. ده ست و پیتیشی چیتر له ژیر فه رمان و ده سه لاتیدا نه بوون. زمانی له ده میدا نه ده چه رجا خاو و قورس وه کو په لاس گوشاری بۆ شه ویلاگه ی ده هینا. ئیستا نه وه هه ر زه ین و بیره وه ربیبه کانی هه بوو، که وه کو په رده ی سینما به به رچا ویدا جار ی خاو و جار ی خیرا تیده په رین و تیکرای ژیانیان ناوا چه ندان جار ده وره پی ده کرده وه، هه ندی جار نه م بیره وه ربیبه نه مه نه خیرا به دوای یه کدا ده هاتن که له خه یالی نه ودا شتیوه ی گیترا و تکیان وه رده گرت و مه حموود خانیش له ناو ره شایی ره حه تی ئاسای نه و گیترا و هدا خۆی نه وه نه ده سه رلیتیشی و او و سه رگه ردان ده دی، قه سستی ده کرد تا ده توانی به ده نگی به رز بقیژینی، به لام نه یده توانی.

***

سبه یینی نه و به یانیبه بانو له هه همیشه ده رده نگتر له خه و هه ستا، له پاش سالانیک. شه ویک به ئیسراحت خه و تیبوو و، رۆژیک سه رمه ستانه چاوی کردبووه وه، به ر له هه موو شتیکی چوو به ر په نجه ره که و سه یریکی جمله کانی کرد، له ژیر تیشکی خۆره که دا چهنده جوان بوون، هیتشتا مه سستی ته ماشای نه و هه موو رهنگه بوو که قه له ره شیکی گه وره له ناو لقوپی دار

سنه و بهر که وه فری و زور به خیرایی و له ناکاو په لاماری قولابی پشتینیکی دا و رویش. هرچی بانو دهسته کانی راوه شاند قه له ره شه که پشتینه که بهرنه دا و خوی گه یانده ژیر گوتسه و انه ی مالله که ی نه و بهر.

بانو بیری له چاره سهریک کرده وه، نه یده توانی جله کان کۆکاته وه، هه واکه هیشتا پرپوو له بونی چهند ساله ی نه فتالین، که واته ده بی کاریک بکات. چوو ژوو ره که ی مه حموود خان، ژیر سهری ساف و ریکو پیک کرد. بهرچای پيدا و ژیری پاک کرده وه، هه موو هم کارانه ی به شیبویه کی ئوتوماتیکی نه انجام دا، ئیتر نه روویه کی خوش، نه خوشه و یستییبه ک و نه بزهیبه ک، سالگه لیک بوو هم سئ شته ئیتر له بانودا نه بوو، یان نه گه ربش بوو بی بۆ مه حموود خان نه بووه. پاشان بانو چوو سهر که نتوره که ی مه حموود خان و نه وه دهسته جله ی که زوری خوشه و یست دهری هیتا و چوو هه وشه. دوو داری دریزی له دار بالوککه وشکه که کرده وه و راست و چه پ خستنیبه سهریه ک و قایمی کردن، ئینجا چاکه ت و پانتۆله که ی کرده بهر داره که، جا ئیستا سهریکی ده و یست بۆ داهۆله که ی، چوو ژوو ره که و له کونه چهرچه فیککی سپی پارچه یه کی کرده وه و کومه لئ ورده واله ی کونی تی کرد و کردی به بوخچه یه ک، پاشان له سهر بوخچه که به قه له می چاو شیبوهی ده موچاوی پیاویکی تیا وینا کرد و کلاویکی ماهوتی له کلاوه کانی مه حموود خان کرده سهری و له بهر نه وهی داهۆله که یه گجار له مه حموود خان ده چوو زوری پی خوشبوو، ههر بویه ش به قه له می چاو خالیکی گه وره ی له سهر ناوچه وانی دروست کرد.

که داهۆله که ناماده بوو خودی بانوش لپی دترسا، پاشان داهۆله که ی برد و له باخچه که دا چه قاندى، کاتی پایه که ی چاک قایم کرد سهری هه لبری و له داهۆله که وردبووه وه، چنده له مه حموود خان ده چوو، مه حموود خانى په رۆ و تۆپه لئ شپه و پره که ها که داکه وت و به زه ویدا پان بووه وه، مه حموود خانى ئیستا نه مه حموود خانى سالانى پيشوو.

بانو لچیکى له داهۆله که هه لقورچاند و چوو ژوو ره که. ئیتر تا عه سر که جله کانی کۆ ده کرده وه ئاسوده و بی خه م بوو، بی گومان قه له ره ش له داهۆل دترسى. بانو دلنیا بوو.

***

خۆئاوا، بانو نانی ئیواره ی مه حموود خانى زووتر ساز کرد و دهرخواردی دا، ژیر سهری بهرز کرده وه و ته له فزیونه که ی هه لکرد. ئه مه بهرنامه ی تازه ی مه حموود خان بوو. دوو سئ رۆژی سهره تا که له نه خوشخانه هاتبوونه وه، نه وه نده سهرقالی پینه و په رۆی ژبانى تازه ی بوو که ته له فزیونی ههر بیر نه که وتبووه وه، به لام ئیستا هه فته یه ک ده بی که ئیوارانه مه حموود خان بهرام بهر به ته له فزیونه که چاو داده چه قیتنى. ههرچه نده بانو نه یده زانی که ناخۆ به راستی سهر ده کات یان ته نیا نیگای نه بله قی برپوه ته شاشه روونا که که، به هه رحال بانو پاش سه عاتیکی ده گه رایه وه بۆ ژوو ره که، ته له فزیونه که ی ده کورژانده وه و دهرۆشت، نه وسا مه حموود خان ده مایه وه به خوی و گیتراوی بیره وه ریه کانیبه وه.

بانو ته له فزیونه که ی هه ل کرده وه و چوو نیشتمان که. سهر زه ویه که و سهر قه نه فه کان پر بوون له جل، بانو کراسه ئاوریشمینه سه وزه که ی هه لگرت، ئوتوی کرد و به پشتی قه نه فه که دا هه لیواسی، ئینجا له ناو پیتلاوه کاندای پیتلاوه بریقه داره نووک تیژه که ی هه لگرت و پاکی کرده وه، بریسکه ی ده هات، له قوتوی بهرده م ئاوتینه که ش دوو بازنی ئالتونوی پانی دهرهیتا. ئیستا ئیتر هه موو شتیک ناماده بوو.

که بانو بۆ دوا یین جار سهری ئاوتینه ی کرد خوی نه ناسییبه وه. کراسه سه وزه که ی ببوو قالب بۆ له شولاری کچانه ی و قۆل و بازووی سپی و سۆلی له ناو په ریه ره کانی سهرشانیدا ده بریسکانه وه، شیبوهی هه مان شیبوهی رۆژانی هه ژده سالیی بوو که ئیستا که می پانوپۆرت و جوانتر بووه، چینیک پۆدره تیکرای ورده چرچه کانی نه ملاو نه ولای ده موچاوه کانی

داده پوښی خو ته گهر چاوه کانی هیشتاش هه مان بریسکه یان تیا بووایه، هیچ کس بانوی نیستای نه دهناسی، بانو بهر زامه ندیییه وه بزهییه کی هاتی و چوو بو ژورره که می مه محمود خان.

که ده رگای ژورره که می کرده وه، سهیری کرد و مه محمود خان هه ولئی نه وه ددها که به تیله می چاو سهیری لای نه و بکات و ناتوانی. نیتر چوو لای ته له فزیونه که و کوژاندیییه وه و له و وردبووه وه، سهیری کرد چاوه کانی مه محمود خان له سه رسامیدا خرپوونه ته وه و به نیگه رانییه وه سهیری ده که ن، بانو کورسییه کی هینایه پیشه وه، مه محمود خانی خسته سه ر لا و له به رامبه ریدا دانیش، پیاه له سه رسامیدا که وتبووه جموژل و ویستی شتی بلئی، به لام زمان یاریده نه ددها. بویه ده می داخست و له شیه می جوانی بانو راما، بانو بیوه به رد.

چاوه کانی مه محمود خان بو شتیک ده پارانه وه. له سه رسامیدا توفی بوو. بانو چی به سه ردا هاتوه؟ بوچی جلی رژی خوازینییه که می له بهر کردبوو؟ بوچی هیچی نه ده وت؟ نه می خوژگه شتیک بوتبایه؟

ئاخریه که می له پاش چند ده قیقه یه ک بانو هاته قسه، به لام نه و چند چرکه یه بو مه محمود خان چندان سال بوو. سالگه لیک تیپه رین و مه محمود خان گه یشته وه چندان سالی له مه و بهر، گه یشته وه نه و رژی که چوو بووه خوازینی بانو.

بانو ده می کرده وه و وتی: «بیرته هاتیتته خوازینیم، رژی (۱۵) جوژردانی سالی ۱۳۳۰، بیرته به ده سستی چاکه ت و پانتولئی رهش و پیلاوی رهش و سپی و کلاوی ماهوتیییه وه، له و رژی وه هه ر زانیم که له پیلاویکی فیلباز زیاتر هیچی تر نیت، به لام چی بکه م له بهر دلئی باوکم ناچار بووم بیم به هاوسه رت و ته مه نیتک درده سه ری و کلولئی بکیشم و ئاخریه که می لیره دا ته نیا و بیکه س بکه ومه گوشه می نه م ماله و خزمه تی که متیاره کونیتیکی وه کو تو بکه م، خوشیییه کانت بو خه لکی تر بوون و نیستاش نه م له شولاره خوار و گیر و بی تین و توانایه ت هیناوه بو من،

حه قی خو ت بوو. حه قت بوو بکه ویتته نیره و موحتاج و چاوه روانی نه وه بیت من ژبیرت پاک بکه مه وه، کلولئی نه گبه ت، نه گه ر حه فته یه ک به لاتدا نه یه م له گودا ده خنکیتی، به ته مه می سی و چند سالییه وه هاتیتته خوازینی منیتیکی هه ژده ساله می چاو و گوئی نه کراوه، هه ر له و کاته وه بریسکه می سه گ و سه گباییم له چاوه ره شه کانتدا ده می، نیستا کوان نه و نیگا و چاوانه؟ بو کوئی چوو نه و بزه عاشق کوژانه ت؟ نیستا خو له جه نازه بییه ک زیاتر هیچی تر نیت، چونه نه م رادیویه بکیشم به سه رتدا و هه ناسه ت لی ببیرم؟ واتده زانی خانی خانانی و هاتوویتته خوازینی کچه مسکینیک، نه وساش هه ر ده سته کانت ده له رزین، نه وساش هه ر خه ربکبووی که چه ل ده بووی و چقه ت درده دا. به لی ده می، بگری، قسه ت خو پی ناکری، لالی، سوپاسی خوا ده که م که هیشتا که ر نه بووی، شتیک هه یه و ده بی باش بیزانی، تاقه شتیک که بووه هژی نه وه می من شووت پی بکه م مه یل و حه زی باوکم بوو، نه گینا نه قه د و بالا و قه لافه ت، نه چاوه ره شه کانت، نه سه روه ت و سامانت و نه به ماله ت، هیچیان نه یانده توانی ناچارم بکه ن نه م کاره بکه م به تاییه ت که نه و کاتانه ش شه یدا و عاشقی کوره خالم بووم، چی بی له توش نه یینی به خوا کلولئی قه ول و به لیمان به یه کدا بوو، به لی، سه رسام به! چاوه کانت داچه قینه! خو ده بوایه رژی که له راستیییه کان بگه یت، نه مرؤش که باشترین رژی.»

مه محمود خان فرمیسیکی داده وه ران و بانوش گری کونه کانی ده کرده وه و، به لگه می ده هیناییه وه، پیاه گه لی تری ده هیناییه مه یدان و جوینی ددها و ده یقیژاند، سالگه لیک زوربوو بیده نگی لی کردبوو.

هیشتا کانیای فرمیسیکی مه محمود خان وشکی نه کردبوو که بانو هه ستا و چراکه می کوژانده وه و نه می له گه ل وه هم و خه یالاتی خویدا جیه یشت، چوو ژورره که می خوئی، جلی خه می له بهر کرد و به ئارامی نوشت. خه ویکی پر له ئارامی و ره زامه ندی، خه ویکی ئاسوده.

***

به یانی که بهرقه نهی مەحموود خانی برد بۆ ژووره که و بهرامبەری دانیشت، له چاوه کانییدا ئەوهی بەدی کرد که دهیوێ شتییک بپرسی، بهلام سەرخۆی نههینا، هەر نهتدهوت بانووه کهی دوینی شهویشه. ورده ورده ترینی نان و شیرینی تربیتی دەرخواردی مەحموود دا. ژێر سەری ساف کرد، جله کانی گۆری و چووه دەرده، ئیتر مەحموود خان مایهوه و سەرسامییەکانی، نهیده زانی ئەو هه موو شتهی دوینی شهو خهوه بووه دیوتی یا نه، بانو ئافره تیک نه بوو ئاوا نازاری بدات، به تایبەت ئیستا که دهستی به هیچ کوییهک نه دهگه یشت. بانو نهیده توانی خراب بپت. مەحموود خان بروای به مه هه بوو. سالگه لیکێ ژبانی ته گهر له پهنای بانوشدا نه بووی، خۆ له مالتیکدا له گه لیدا بووه و لهوه گه یشتووه که بانو وهکو ئاو پاکه.

مەحموود خان تا نیوه رۆ له گیرواری ئەم بیرانه دا بوو، نهیده توانی دلنیا بی که پرووده کهی شهوی رابردوو مۆته که بووه یان راستی. نیوه رۆ که بانو هاته وه به لایدا هه موو شتییک وهکو هه میشه ئاسایی بوو، ئیتر نه کهمی توندوتیژی، نه کهمی خۆشه ویستی، به لکو هه مان بی موبالاتی هه زار ساله، بۆیه مەحموود خانی پتی وابوو که مۆته کهی دیوه.

***

رۆژی دوایی، له گه ل خۆرئاوا بووندا بانو کراسی قه یفه ی سووری له بهر کرد، قۆکه ی کۆکرده وه و تهوقه نقیم یاقوو تییه کهی کرد به لای گوتچکه یدا و خۆی بهو جوهره پازانده وه، که سالگه لیک له مه و پیتش له میوانیییه کی سەرۆک وه زبیردا خۆی پازانده بووه وه، جوان وهکو گولی سوور. پاشان که له سه ر و شیوه ی خۆی دلنیا بوو چووه ژووره کهی مەحموود خان و به لایه وه دانیشت. مەحموود خان هه رکه چاوی پیکهوت چاوه کانی لیکنا و دوای چهند چرکه یه ک کردینییه وه، دهیویست مۆته که که له خۆی بره و پینیتنه وه، به لام بانو له ویدا بوو، له هه موو کاتییکیش جوانتر بوو. گوشاری بۆ میتشکی

خۆی هینا، ویستی بزانی کهی بانوی بهم شیوه یه دیوه، رهنگه له میواندارییه کدا، میواندارییه کی زۆر به شکۆ، له مالتی سەرۆک وه زبیردا، بییری دیتته وه، بییری دیتته وه که بانو هه مووانی سه رسام کردبوو، بییری دیتته وه که ئەو شهوه تا به ره به یان له گه ل خوشکی سەرۆک وه زیر و هاوسه ری بالوتیزی دانیمارکدا سه مای کردبوو و بانوش بهو هه موو جوانیییه وه لای په نجهره که دانیشتبوو و داخواری هه مووانی دا بووه دووه و سه مای له گه ل که سدا نه کردبوو. بانو به کراسه قه یفه سووره کهی و جوانیییه به ردینه که یه وه تا به ره به یان هه ر لهو جیتگی یه دا دانیشت و هیچی نهوت. ئیستاش دیسانه وه به هه مان کراسه وه، به هه مان جوانیییه وه له لای ئەوه وه دانیشتبوو. خهون نه بوو. بانو بوو، له ویدا دانیشتبوو. مەحموود خان ههستی به گه رماییه کهی ده کرد. بانو بزیه کی بۆ کرد و وتی: «ئه مشه وه ده مه وێ دان به شتییکدا بنیم، نه مه ده توانی لپی گه ریم بمریت و نه مه نه زانیت، ئاخه ر خۆ منیش ویژدانه هه یه و ئەم پرووده ش هه میشه نازاری داوم، جا ئیستا ته گه ر ته وه ت بۆ بگێرمه وه ئیتر ئاسووده ده بم. چونکه ده زانم تۆش لهو جوهره به سه رهاتانه ت زۆر بووه و زۆر به ئاسانی تیم ده گه ی.»

مەحموود خۆی بۆ بیستنی ئەو پاکانه یه ی بانو ئاماده نه ده دی، لیدانی دلێ یه گجار زیادی کردبوو و سه ری ده ئیشا، به لام نهیده توانی هیچ کاردانه وه یه کی له بهرامبەردا بنوینی، بۆیه به چاوه خره کانییه وه سه رسامانه له زاری بانوی روانی.

«ئه وه شهوه، ئاههنگه کهی مالتی سەرۆک وه زیرت بیره؟ ئەو شهوه ده لیم که له گه ل ژنه بیانیییه که دا ئەوه ندهت سه ما کرد تا پتییه کانت تۆقله یان کرد، ئەو شهوه ده لیم که به ره به یان مه ست و سه رخۆش هینا یانیتنه وه و تا سی رۆژ به سه ر ئیشه وه له سووچیتکی ژووره که دا که وتیوو. به لئی ده زانم بیرت که وته وه. تا ماوه یه کیش شهوانه به ده م خه وه وه قسه ت ده کرد و هه ر بانگی مارگریت-ت ده کرد! به راست ئەو مارگریته کی بوو؟ هه ر هه مان ژنه

دانیمارکییه که بوو یان ئەو کچه رووسە ی لە لاله زاردا کاری دەکرد؟ باشه، با لهوه گه پتین، ئەمشه و دەمه وئ شتیکت بو بگتیرمه وه که سالانیکه له دلمدا ههلم گرتوو، نه له بهرته وهی که ویزدانم زۆرم تازار بدات، نا، چونکه تو خۆت ئەوه ندهت خیانته لئ کردووم کارهکانی من له بهرامبه ریدا هیچه، بهلام تو هه ر ده بئ ئەمه بزانی. هه ر ئەو شه وه، که تو له تاو مهستی و سه رخۆشی خۆت هیچ کویت نه ده دی و ده تو بست هه ر له ویدا بمینتته وه و سه ما بکه ی، شازاده، ناموزاکه ت ده لیم، به ئوتۆمبیله که ی خۆی گه یاندمی ماله وه، له رینگا زۆر به جوانییه که مدا هه لئ دا و وتی له وهی که من له و شه وه دا و به و هه موو جوانییه وه ته نیا دانیشتم و سه مام نه کرد به داخه، وتیشی، زۆر حه یفه که من بووم به هاوسه ری پیاویکی بئ سه لیه ی وه کو تو. به کورتی ئەو شه وه له ئوتۆمبیله که دا زۆری قسه بو کردم و وتیشی گوايه زۆر پتیزی من ده گرت، خۆت ده زانی شازاده چۆن ده وئ، زمان شیرین و قسه خۆش، خولاسه ئەو شه وه چهند سه عاتییک له شاردا گه راین، له تۆش شاراهه نه بئ که زۆر خۆشیشمان لئ گوزه را. هه ر ویستم ئەمه بزانی، وه کو چۆن من هه میشه ئاگام له گشت کارهکان تو بوو. هه لیه ته تو خۆت قه ت هیه چت بو باس نه کردووم به لام خه لکی تر بوون له جیاتتی تو ئەم کاره یان ده کرد، به هه ر حال له کۆنه وه وتوو یانه: له جیبی سندان (*). قوزه لقورته. بوچی وا به سه رسامبییه وه سه یرم ده که یه ت، ئاخه ر خۆ منیش دلم هه یه، نا؟».

پاشان بانو له جیبی خۆی هه ستا، چراکه ی کوژانده وه و چوه ده ره وه.

مه حمود گیتروویژ و سه رگه ردان گه رایه وه ناو گیتراوه که ی خۆی، بیری نایه ته وه که ئەو شه وه به ته نیا گه راپیتته وه ماله وه به لام بانو ده یوت که ئەویان مه ست و سه رخۆش گه یانده وه ته ماله وه. مه حمود ده بزانی که

(*) له فارسییه که دا ده لئ «هه ر شتی به رامبه ری بوو گله بی له سه ر نییه». له عه ره بییدا ده لئ «العین بالعین والسن بالسن».

هه رچه نده سه رخۆشیشی ببوايه، هۆشی قه ت له ده ست نه ده دا، هه موو هاو پتیه کانی ده یانوت که ده توانی تا ئەندازه یه کی یه گجار زۆربش بخواته وه بئ ئەوه ی کۆتروولی خۆی له ده ست بدات، ده ی که واته بانو چی ده وت، رهنگه ئەم جه لته له عه نه تییه میتشکی له کار خستبئ، رهنگه به شتیکی بیره وه ربیه کانی فه رامۆش کردبئ، بانوش خۆ قه ت درۆی نه ده کرد، که واته بانو ئەو شه وه له گه ل شازاده دا گه راپوته ماله وه. شازاده یه که میتشی به ئاسمانه وه نال ده کرد و چوار ژنی ره سمی و ئاشکرا و خواش ده زانی چه ندی تری ژتیر به ژتیر و به سیغه هه بوو. بوچی بانو رازی بوو له گه لیدا بروا. ئەی خۆزگه ده یوانی له شازاده پیرسی که ئەو شه وه چی روویداوه؟ ئاخۆ بانو راستی ده کرد؟ ئایا خۆی به شتیکی له بیره وه ربیه کانی فه رامۆش نه کردبوو؟ له وانیه تیکرای ئەمانه کابوس و مۆته که بووبن. مه حمود هه روا گیتروویژ و سه رگه ردان له ناو گیتراوی ژبانیدا ده خوولایه وه و رۆ ده چوو.

***

به یانی رۆژی دوایی، دیسانه وه بانو وه کو هه میشه له کاتی خۆیدا هات، به رچاییه که ی ده رخوارد دا، کاروباره کانی جیبه جئ کرد و پتی وت که سه عاتییک بو شت کرین ده چیتته ده ره وه، مه حمود خان زۆر به وردی سه یری چاوه کانی کرد، ره فتاره کانی هه لسه نگاند، هیچی تازه ی تیدا نه دی، بانو هه مان بانو بوو، جوان و هیدی و بئ موبالات. نا، بانو نه یده توانی له گه ل هیچ پیاویکی تر دا ببیت. ئەو بانوه ی هه موو شه ویک تا به ره به یان چاوه ریتی ده بوو تا بگه ریتته وه ماله وه. بانویه ک هه ر کاتی سه یری ده کرد، عه شق له چاوه کانی ده باری، بانو هه مان ئەو بانوه بوو.

مه حمود خان له گه ل خۆیدا له گیرودار دا بوو، به لگه ی ده هینایه وه، رازی ده بوو، گومانی ده کرد و دووباره ژبانی خۆی ده پشکنییه وه، بوچی نابئ خیانته تی لئ کردبئ؟ بانویه ک به و جوانییه و به و ته نیاییه وه، ده بوايه

دۆستتیکى بۆ خۆى گرتبايه، دهباويه خۆشى رابواردبايه. سالانتيك بوو كه مهحمود خان هاوسهرپيتى نه كردهبوو، مهحمودى كورپ جهمشيد خان، نهو مهحمودهى ههر بهنيگايهك كامه ئافرهته شيفته و شهيداي دهكرد. ئهويك كه تهنانهت ناوى ههندي له ژنانى ناو ژيانيشى بير ناكهويتتهوه. نا، بانوش نهدهبووا بهتهنيا بميتتهوه، بئى گومان راستى دهكرد، كورپه خالهكهى و شازاده، گوايه بانو هيچ كاتيكت ئه مى خۆش نهويستوه؟ يان رهنگه دواى نهو رووداوه دلى له مهحمود ههلكه ندي؟ مهحمود خان ههرچى بيى دهكردوه، بيى نهدههاتهوه كه ئاخۆ دواى رووداوى نهو شهوى ئاهنگه بووه يان پيش نهو كه مهحمود خان ئيتتر خهريكبوه شيت بيى و ههستى كردهوه كه دهمارهكانى سهري خهريكن دهتهقن و خوين فواره دهكات.

شهوى زهماوندى بانو، شهويكى ئهفسوناوى بوو، رتورهسمى ماره كردنى له ماله باوانيدا بهرتوه چوو. سفرهپان له شانشين(*) راخست، سفرهكه(**) له پارچهى ئورگه نزاى سپى و ئوبهى كه تانى پان بوو. دوو ژنى ئه رمهنى رازاندهوهى

ژورهكهيان له ئهستۆ بوو. هه موو لايهك پر بوو له گول و پر بوو له رووناكى. سه د ماسى سوور له دوو كاسهى بلوريندا و له مسهر و ئهوسهري سفرهكه دا بوون و مرؤقيان سه رسام دهكرد. كه بووكى پيى نايه ناو باخهكه وه ده مهرييان له بهر پييدا سه ربرى، بانو نه وهنده جوان بوو، دلى ژن و پياوى دهله رزاندهوه، دواى ماره كردن مه راسيى سه ما و رهقس له و باخه دا تا به يانى درتبهى كيشا و نهو شهوه تاقه شهويك بوو كه مهحمود

(*) شانشين - بهشى سهرووى ژوورى ميوان - يان بهشى سهرووى هۆل كه بۆ دانيشتنى ميوان بهكار دهبرئ.

(**) سفره - مه بهست له و سفره بهيه كه كاتى ماره كردن راده خرى و شتى پيوست و جوانى له سه ر داده نرى.

له گه ل بانودا سه ماى كرد. بانو له خۆشيدا و كچه جحيلا كانيش له هه سوودى و ئيره ييدا مه ست و بيهۆش بوون، بۆ سه به نيكيه كى له روژنامه دا نووسييان: «دوينى شهو ئاههنگى زهماوندى بانوى كچى جه نايى سه درايبى و جه نايى مهحمود خانى مه له كى كورپ مه ليكوله وه له به رتوه چوو. به وبؤنه به وه ميوانداريه كه شايسته و جوان ته داره ك بينرا.» بانو هيشتاش نهو روژنامه يه لى كه نتوره كه يدا هه لگرتوه.

روژى دواى بانو به شهوق و تاسه وه پيى نايه ناو مال و ژبانى تازهى خۆبه وه، به لام زور زوو تىگه يشت كه نه مهحمود پياوى ناو خه وه كانييتى و نه نهو ژيانه ش ژبانى دلخوازى نهوه.

مهحمود زورترين كاتى خۆى له ده ره وهى مال به سه ر ده برد، جار جار ه سه رتيكى وه زاره تخانهى ده دا بۆ نه وهى خۆى نيشان بدات، نه گينا زورترين كات له مالى دۆست و هاو رتيانى خه ريكي عه يش و نوش و رابواردن بوو، بانو زور زوو تىگه يشت كه به لاي مهحموده وه رابواردن له گه ل ژنانى جواندا له سه رووى هه موو شتيكى ئه م دنيا به وه يه، بانوش ههر ته نيا روژى هاوسه رتيكى بوو، هاوسه رتيكى جوان كه له گه ل شته كانى ترى ماله كه دا زور چاك ليك ده هاتن. بانو تووره بوو، تورا، مالى جيته يشت، ماوه يه ك له مالى باوكيدا مايه وه، پاشان كه سه يرى كرد مهحمود به شوپييدا نايه و باوكيشى روژ به روژ خه مينتر ده بئ، نامه يه كى بۆ مهحمود نارد و داوى لى كرد كه بچى به شوپييدا.

دوو روژ دواتر مهحمود به سه روسيمايه كى رازاوه و دهق دراوه وه چوو بۆ مالى خه زوورى و بانوى له گه ل خۆيدا هينايه وه، باوكى بانو به مه دلخۆش بوو و سوپاسى خواى كرد، بانو له وه گه يشت كه چيتر ناكري خه مه كانى خۆى به رتته وه ناو نهو ماله. بانو باوكى ده په رست. كاتى گه يشته ماله وه مهحمود خان ده ستى ماچ كرد و به ليني پيدا كه ئيتتر له مه ودوا هاوسه رتيكى سه ر راست ده بئ، به لام ههر هه مان شهو، ده مه وه به يان

به سه رخوشی هاته وه و بانو له شیواوی سه روسیمایدا بۆی ده رکهوت که قهول و به لینه کانی مهحموود قهت نابنه قهول و به لینه، بۆیه بریاری دا که ههر له مائی مهحموود خاندان به لām به بێ ئه، ژیانیکی ئارام به سه بهر بهریت، بانو نه یویست باوکی بره نجهینی بۆیه چیتر نه لفی هه لنه هیتنا.

ئه و ژنانه ی ده هاتنه مائیان ئیره بیان به ژیانیه به خته وه و پر له خۆشی بانو ده هات به لām پیاوان که زۆریه بیان هاو پیتی عهیش و نۆشی مهحموود بوون، به دزییه وه پیده که نین و هیچیان نه دهوت. هه ندیکیان ورده ورده که وتنه ئه وه ی ده ور و خولی بانو بدهن تا وه کو دلی به لای خۆیاندا راکیتشن به لām بانو له وه به پۆزتر و لووت به رزتر بوو که خۆی بکا به بوو که سه ماکه ره ی دهستی ئه م و ئه و، بۆیه زۆر هونه رمه ندانه رۆلی بینی و کاریکی وای کرد که هه مووان باوه پر به و ژیانه پر له به خته وه رییه ی بکه ن، مهحموود له چه ند سالیکی سه ره تای ژیاناندا هه ولی دا ئه و ژیانه شاره وایه ی لای بانو هه روا راز و نهیینی بیت، هه ر ئه و هه ول و کۆشسه ش بوو نه ییده هیتشت که سایه تی و غروری بانو بشکی، ئه گه رچی غرور و که سایه تیشی وه کو دلی شکا بوو. به لām له سالی چواره مدا بوو که مهحموود که وته بیانوگرتن و هه رکه ده هاته ماله وه، ده چوه ژووره که ی بانو و ده یدایه بهر تانه وته شه ری ئه وه ی که نه زۆک و بێ به ره، بانو که خۆشی ورده ورده خه ربکبوو نیگه ران ده بوو، هیچی نه دهوت و، هه ر ده گریا.

تا وه کو رۆژتیک ریگا چاره ییه کی به بیردا هات و له گه ل کچی پووریدا چوه لای پزیشکی که تازه له فه ره نسا گه رابوه وه، پزیشکه که پیتی وت که به ته و او وه تی ساغ و سه لامه ته و هیچ گرفتیکی نییه و ده بی میرده که ی فه حس بکری، به لām مهحموود خان هه رگیز رازی نه بوو که بچیتته لای ئه و پزیشکه و له وهش به ولاره ئیتر هه ر نه چوه لای بانو.

به سه ره اتی دوایین شه ری بیان به هه موو ورده کارییه کانییه وه چه ندان جار به بهر چاوی بانو دا تیپه ری بوو، بانو سات به ساتی ئه زبه ر بوو، ئه و شه وه بانو له ژووره که ی خۆیدا دانیشتیوو، گۆقاری ده خوینده وه که مهحموود هاته

ژووره وه، ده می بۆنی عه ره قی لی ده هات به لām مهست نه بوو، هۆشی به خۆی بوو و ده یزانی چی ده کات، هات و له به رامبه ر بانو دا دانیشت. مرومۆچ و سه رو قژ ئالۆزاو بوو. دیاریوو به شتیکیکه وه ده تله یه وه. به رامبه ر بانو دانیشت. چاوی بریبه چاوی و وتی:

«بانو، ده مه وی شتیکت پێ بلیم، من ئه مشه و بووم به باوک، ئه و ژنه ی که تو نایناسی کورپکی بو من بوو، کورپکی گه وه و جوان. ئای ئه گه ر ده زانی چه نده له من ده چی؟ من ئه مشه و هاتووم پیت بلیم، ئه وه تزیت که نه زۆکی و منالت نابن، ئه گه ر بشته وه ی من ده توانم ته لاقت بده م تا وه کو بگه رپیتته وه مائی باوکت، که ره نگه له ویدا ئاسووده تر بژیت.»

بانو ئه وه نده ی عه ره ق کرده وه خوسا. ههستی ده کرد، ها که دلی بوه ستی، ده ماره کانی لاجانی لییان ده دا و ناوده می تال تال ببوو، دلنیش بوو که مهحموود درۆ ده کات. ده شیزانی مهحموود چاک له وه گه یشتوه که وا بانو هیچ کاتیک ناگه رپیتته وه بو مائی باوکی. نه یده زانی چی بلی یان، چما ده بوایه شتیکی بلی یان نه؟ بۆیه ده رگا که ی کرده وه و په نای بو باخچه که برد و تا به یانی له ویدا گریا.

سه بینه ی، بانو ئیتر هه مان بانو نه بوو، دهتوت سالگه لیک به سه ر دلیدا تیپه ریوه وا ئه وه نده پیر و ماندوو لی ده دات، به یانی هاته وه ژووره که ی خۆی، ئارایشی کرد و جله کانی گۆری و به رامبه ر په نجه ره که دانیشت و بوو به به رد. دلی بوو به به رد. له و رۆژه وه بوو که بانو گریان و پیکه نیینی فه رامۆش کرد و وه کو به رد هیچ شتیکی پێ گرنه گ نه بوو.

***

سه به ی ئیواره، بانو کراسیکی توژی هه راوی له بهر کرد که له که تانی سپی بوو، و یاخه و قۆله کانی له برنجۆک دروست کرابوون، سه رینیکی بچووکی شه به ست به سکیه وه، وینه ی کچیکی بچووکی له ئه لبوومه که ی ده ره ینا و پرووی کرده ژووره که ی مهحموود خان، مهحموود هه رکه چاوی

پیکهوت کهوته لهرزین، بانو پیکه نی و له په ناییه وه دانیشت و وتی:

«بیرته نه و ساله شهش حوت مانگیک له گه ل کچه پوره که مدا چوم بو شیراز و له وی مامه وه. چاکه. هیشتا هوئی نه ودم پین نه وتوی، یانی، تو قهت نه تپرسی بوو تا من بیلیم، به لام نیستا پیم وایه بهرله و دی نم دنیا به به جی بهیلی ده بی هممو شتیک بزانی، بی گومان نه گهر توش بتوانیا به هممو شتیکت بو باس ده کردم... وتم... نه و ساله من سکم پریوو. نا، نا دلخوش مه که، له تو نه بوو، له یه کیکی له پیاوه کانی بنه ماله بوو، له وانه یه له شازاده بوو بی یان له یه کیکی تر. به هر حال، من نه و ساله له شیراز منالم بوو و، مناله که شم لای دایه نه که ی کچه پوره کهم دانا. سه یرکه، نه مه وینه ی نه وه، ناوی شیرینه، مه گهر هر خواش بزانی چند شیرینه. هه لبه ته ده زانی که هر نافرته تیک حه ز به وه ده کات منالی بی و توش نه تده توانی نه و ناو ته ی من به دی بهینی، بو به خوم منالم بوو، نه مه ش ریک له دوی نه و روزه بوو که تو له گه لمدا هاتی بو لای پزیشک و تیگه یشتی که بی تر و توخمی. خو بیرته، هر نه و روزه به تاوانی دزی غولامت ده رکرد، غولامی دامو بوو به قوربانی تووره بوونی نه و روزهت، که بانو ژوره که ی به جی هیشته مه حمود ههستی کرد که چیرته هه ناسه ی بو نادری که واته بانو منالی بووه و زانیو شیتی نه و منالی ناب، که چی ناواش سالانیک خانمی ماله که ی بوو، نه ی بوچی بانو نه روزهت بوو. خو دوی مه رگی باوکی دهیتوانی بگه رپته وه بو ماله که ی. ده شی توانی نه م به جی بهیلتیت و بی به هاوسه ری پیاویکی گه نجرته.

نه ی بوچی بانو له لای نه م ما بووه وه، نه میک که نه هاوسه ر و نه دوست و نه پشتیوانیشی بوو، نه ی نیستا بوچی خزمه تی ده کات و بوچی نازاری ده دات، خو بانو دهیتوانی چه ندان سال بهر له نیستا بروات و به جی بهیلتی. نیستا نیرت مه حمود خان دلنیا بوو که نه مه مته که نیبه، نه مه بانوه که هه ر شه وه ی به جلیکه وه خوئی نیشان ده دات و بیره وه ریبه کانی له لا ده ژینیتته وه و هه موو شته کانی بیر ده خاته وه. نیستا له وه ش دلنیا بوو

که بریک له بیره وه ریبه کانی فه راموش کردوه.

***

به یانی که له خه وی قورس و شوومی شه ویی خه به ری بووه وه، بانو به جلی بوو کی نیکه یه وه و به ژور سهریبه وه بوو و سه یری ده کرد. مه حمود خان هه ولی دا به نیگا پیی بلتی که چه نده سوپاسگوزار و منه تباریتی، ویستی داوی لی بکات که چیرت نازاری نه دات، ویستی پیی بلتی که له تیگرای گوناچه کانی ده بووری نه گهر له گوناچی خوئی خوش بن. به لام بانو به به سته له کی نیگی تیگه یاند که له هیچ نه گه یشتوه، که نایه وی له هیچ بگات.

مه حمود خان ده ویست بلتی: «بانو، وهره و له مه زیاتر نازارم مه ده، بانو په شیمانم، بهیله با له م دواساته مدا چه لیک نارام بم.» به لام بانو وه کو به رد له ویدا وه ستابوو و سه یری ده کرد، مه حمود هه ولی دا شتی بلتی، زوری له خوئی کرد، گوشاری خسته سهر میتشکی، سهر زمانی، ههستی ده کرد زمانی گه وره بووه و ها که نه و چه ند ددانه ی که ماون ده ری هیئا و فرپی دان، ههستی ده کرد سه رمایه کی ره ش به ده ماره کانی دا تیده پهری، هه ولی دا، هه ولی دا شتی بلتی، به لام ته نیا ده نگدانه وه ی ناله یه که له گه روویبه وه هاته دهر و خوئی خزایه بنی گیزاوه که و تییدا نوم بوو.

***

چه ند روزه تیک دوی نه وه ی رپوره سمی به خاکسپاردن و سه ره خوئی مه حمود خانی مه له کی ته واو بوو، بانو جله کانی سه رده می جحیلی خوئی له کیسه ی گه وره گه وره هاویشته و ناردنی بو مالتیکی ده ست کورت و فه قیر که دهیناسین، پاشان وه کو نه وه ی جه ژن بیت مال و حالی پاکر ده وه. هه مان شه و، کاتی له سه ر ته خته که ی حه وشه دانیشت و له شه وقی

ناوه پړوك

5	به رايسى .....
9	ویننه یه کی زور خیرا .....
22	زه ریای خه یال .....
26	فردده وس .....
39	قه لا .....
45	ونبوو .....
50	بانو و تافی لاویتی خوئی .....

چراکه ی پروانی که که وتبووه ناو حه وزه که ، سه یری کرد هیچی له پابردوو
ته نانه ت یادگار ټیکیشی نیییه و نه ماوه ، نه منالی ، نه باوکی و نه
بیره وه ریبه کی پر جوشو خروش ، بانو زور هیمن و نارام بوو و لهو
درؤبیانه ش نیگه ران نه بوو که به مه حموودی وتبوو ، بانو ته نیا بوو ، ته نیا ،
به لام له گه ل نارامشیییه که ی خویدا .